ZAKON O NASLjEĐIVANjU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 36/2017)

ZAKON O NASLjEĐIVANjU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 36/2017)

DIO PRVI

NASLJEDNO PRAVO

POGLAVLJE I

OPĆE ODREDBE

Član 1

(Ostvarivanje nasljednog prava)

(1) Nasljedno pravo u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko distrikt) ostvaruje se po odredbama ovog zakona.

(2) Ovim zakonom uređuju se pravila po kojima sud, drugi organi i ovlaštena lica u Brčko distriktu postupaju u nasljednim stvarima.

Član 2

(Predmet nasljeđivanja)

Nasljeđivati se mogu stvari i prava koja pripadaju fizičkim licima, osim onoga što se ne može naslijediti zbog svoje pravne prirode ili po zakonu.

Član 3

(Ravnopravnost u nasljeđivanju)

(1) Sva fizička lica su, pod istim uslovima ravnopravna u nasljeđivanju.

(2) Stranci su u nasljeđivanju ravnopravni s državljanima Bosne i Hercegovine.

Član 4

(Nasljeđivanje vanbračnih srodnika i srodnika iz potpunog usvojenja)

(1) Vanbračno srodstvo izjednačava se u pogledu nasljeđivanja s bračnim, a srodstvo iz potpunog usvojenja sa srodstvom po krvi.

(2) U slučaju potpunog usvojenja prestaju međusobna nasljedna prava usvojenika i njegovih potomaka sa njegovim srodnicima po krvi.

Član 5

(Pozivanje na naslijeđe)

(1) Umrlo fizičko lice (ostavilac) nasljeđuje onaj koji je njegovom smrću stekao nasljedno pravo (nasljednik).

(2) Svako lice sposobno je naslijediti ako zakonom nije šta drugo određeno.

(3) Nasljedno pravo se stiče po odredbama ovog zakona, na osnovu ugovora o nasljeđivanju, testamenta ili zakona.

(4) Nasljedno pravo se stiče u trenutku ostaviočeve smrti. Sticalac nasljednog prava može ga se po odredbama ovog zakona odreći, pa će se uzeti kao da ga nikada nije niti stekao.

(5) Ko je naslijedio ostavioca, njegov je univerzalni pravni sljedbenik.

Član 6

(Raspolaganje ugovorom o nasljeđivanju ili testamentom)

Ostavilac može ugovorom o nasljeđivanju ili testamentom raspolagati svojom imovinom na način i u granicama koji su određeni u zakonu.

Član 7

(Zaostavština bez nasljednika)

Zaostavština bez nasljednika postaje vlasništvo Brčko distrikta.

POGLAVLJE II

NASLJEĐIVANJE NA OSNOVU ZAKONA

Odjeljak A. Zakonski nasljednici

Član 8

(Krug zakonskih nasljednika)

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, na osnovu zakona umrlog nasljeđuju: svi njegovi potomci, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegov bračni partner, njegovi roditelji, njegovi usvojitelji, njegova braća i sestre i njihovi potomci, njegovi djedovi i nene i njihovi potomci, njegovi ostali preci.

(2) Lica iz prethodnog stava nasljeđuju po nasljednim redovima.

(3) Nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva lica daljeg nasljednog reda.

(4) Brčko distrikt je posljednji zakonski nasljednik.

Član 9

(Vanbračni partner kao zakonski nasljednik)

(1) Na osnovu zakona ostavioca nasljeđuje i njegov vanbračni partner koji je u pravu nasljeđivanja izjednačen s bračnim.

(2) Vanbračnom zajednicom u smislu ovog zakona smatra se zajednica života žene i muškarca u skladu s odredbama zakona koji uređuje porodične odnose, a koja je prestala ostaviočevom smrću.

Član 10

(Potomci i bračni partner umrlog)

(1) Zaostavštinu umrlog nasljeđuju prije svih njegova djeca i njegov bračni partner.

(2) Nasljednici prvog nasljednog reda nasljeđuju na jednake dijelove.

Član 11

(Pravo predstavljanja)

Dio zaostavštine koji bi pripao ranije umrlom djetetu da je nadživjelo ostavioca nasljeđuju njegova djeca, unučad ostaviočeva, na jednake dijelove, a ako je neko od unučadi umrlo prije ostavioca, dio koji bi njemu pripao da je bio živ u trenutku smrti ostaviočeve nasljeđuju njegova djeca, praunučad ostaviočeva, na jednake dijelove, i tako redom sve dok ima potomaka ostaviočevih.

Član 12

(Bračni partner i roditelji umrloga)

(1) Zaostavštinu umrlog koji nije ostavio potomke nasljeđuje njegov bračni partner i njegovi roditelji.

(2) Roditelji umrlog nasljeđuju jednu polovinu zaostavštine na jednake dijelove, a drugu polovinu zaostavštine nasljeđuje bračni partner umrlog.

(3) Ako iza umrlog nije ostao bračni partner, roditelji umrlog nasljeđuju cijelu zaostavštinu na jednake dijelove.

Član 13

(Braća i sestre umrloga i njihovi potomci)

(1) Ako je jedan roditelj ostaviočev umro prije ostavioca, dio zaostavštine koji bi mu pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuju njegova djeca (braća i sestre ostaviočevi), njegova unučad i praunučad i njegovi daljnji potomci, po pravilima koja važe za slučaj kad umrlog nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci.

(2) Ako su oba roditelja ostaviočeva umrla prije ostavioca, dio zaostavštine koji bi svakome od njih pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuju njihovi potomci, prema odredbama prethodnog stava.

(3) U svim slučajevima ostaviočeva braća i sestre samo po ocu nasljeđuju na jednake dijelove očev dio, a rođena braća i sestre nasljeđuju na jednake dijelove s braćom i sestrama po ocu, očev dio, a s braćom i sestrama po majci, majčin dio.

Član 14

(Nasljeđivanje jednog roditelja koji je umro bez potomstva)

Ako je jedan roditelj ostaviočev umro prije ostavioca, a nije ostavio nijednog potomka, dio zaostavštine koji bi mu pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuje drugi roditelj, a ako je i ovaj umro prije ostavioca, njegovi potomci nasljeđuju ono što bi pripalo i jednom i drugom roditelju, prema odredbama prethodnog člana.

Član 15

(Nasljeđivanje oba roditelja koja su umrla bez potomstva)

Ako su oba roditelja ostaviočeva umrla prije ostavioca, a nisu ostavili nijednog potomka, cijelu zaostavštinu nasljeđuje nadživjeli bračni partner ostaviočev.

Član 16

(Djedovi i nene umrloga)

(1) Zaostavštinu umrloga koji nije ostavio ni potomke, ni roditelje, niti su ovi ostavili nekog potomka, ni bračnog partnera nasljeđuju njegovi djedovi i nene.

(2) Jednu polovinu zaostavštine nasljeđuju djed i nena sa očeve strane, a drugu polovinu djed i nena s majčine strane.

Član 17

(Prava djeda i nena iste loze)

(1) Djed i nena iste loze nasljeđuju na jednake dijelove.

(2) Ako je neki od predaka jedne loze iz prethodnog stava umro prije ostavioca, dio zaostavštine koji bi mu pripao da je nadživio ostavioca nasljeđuju njegova djeca i njegovi potomci, po pravilima koja važe za slučaj kad umrlog nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci.

(3) U svemu ostalom za nasljedno pravo djeda i nene jedne loze i njihove djece važe pravila po kojima nasljeđuju roditelji ostaviočevi i njihovi potomci.

Član 18

(Nasljeđivanje djeda i nene jedne loze koji su umrli bez djece)

Ako su djed i nena jedne loze umrli prije ostavioca, a nisu ostavili ni jednog potomka, dio zaostavštine koji bi im pripao da su nadživjeli ostavioca nasljeđuju djed i nena druge loze, njihova djeca, njihovi

unuci i njihovi daljnji potomci, kako je određeno u prethodnom članu.

Član 19

(Pradjedovi i pranene umrlog)

(1) Ostavioca koji nije ostavio ni potomke ni roditelje, niti su ovi ostavili nekog potomka, ni bračnog partnera, ni djeda i nenu, niti su ovi ostavili nekog potomka, nasljeđuju njegovi pradjedovi i pranene.

(2) Jednu polovinu nasljeđuju pradjedovi i pranene s očeve strane, a drugu polovinu nasljeđuju pradjedovi i pranene s majčine strane.

Član 20

(Prava pradjeda i pranene iste loze)

(1) Od dijela koji pripada ostaviočevim pradjedovima i pranenama s očeve strane jednu polovinu nasljeđuju na jednake dijelove roditelji njegovog djeda po ocu, a drugu polovinu roditelji njegove nene po ocu.

(2) I pradjedovi i pranene s majčine strane nasljeđuju na način određen u stavu 1 ovog člana dio koji im pripada.

(3) Ako nema koga od tih predaka, dio koji bi mu pripao da je živ nasljeđuje predak koji mu je bio bračni partner.

(4) Ako nema jednog para tih predaka, dijelove koji bi im pripali da su živi nasljeđuje drugi par iste loze.

(5) Ako nema pradjedova i pranena jedne loze, dio zaostavštine koji bi im pripao da su živi nasljeđuju pradjedovi i pranene druge loze.

Član 21

(Ostali preci)

Iza pradjedova i pranena ostavioca nasljeđuju daljnji njegovi preci redom, po pravilima po kojima nasljeđuju njegovi pradjedovi i njegove pranene.

Član 22

(Brčko distrikt kao zakonski nasljednik)

(1) Brčko distrikt nasljeđuje ako ostavilac nema drugih zakonskih nasljednika.

(2) Brčko distrikt se ne može odreći naslijeđa.

(3) Zaostavština koju Brčko distrikt naslijedi postaje dio imovine Brčko distrikta.

Član 23

(Prava kod nepotpunog usvojenja)

(1) Usvojenik iz nepotpunog usvojenja i njegovi potomci imaju prema usvojiocu ista nasljedna prava kao i usvojiočeva djeca i drugi njegovi potomci, osim ako pri usvojenju ta prava nisu ograničena ili sasvim isključena.

(2) U slučajevima u kojima usvojenik i njegovi potomci nasljeđuju usvojioca kao njegova djeca, usvojilac nasljeđuje usvojenika i njegove potomke.

(3) Usvojilac ima na zaostavštinu usvojenika i njegovih potomaka ista nasljedna prava koja ima odgovarajući predak usvojenika prema svojim potomcima.

(4) Usvojenik i njegovi potomci ne nasljeđuju usvojiočeve srodnike, njegovog bračnog partnera, ni druge njegove usvojenike.

(5) Srodnici usvojioca i njegov bračni partner kod nepotpunog usvojenja ne nasljeđuju usvojenika ni njegove srodnike.

(6) Nepotpunim usvojenjem ostaju nedirnuta prava nasljeđivanja između usvojenika i njegovih srodnika.

Član 24

(Gubitak prava usvojenika)

Usvojenik iz nepotpunog usvojenja i njegovi potomci ne mogu naslijediti usvojioca ako je usvojilac bio podnio zahtjev za raskid usvojenja, a poslije njegove smrti se utvrdi da je zahtjev bio osnovan.

Član 25

(Povećanje nasljednog dijela djece)

(1) Kada su djeca koja nemaju nužnih sredstava za život pozvana na naslijeđe s bračnim partnerom ostaviočevim, sud može na njihov

zahtjev odlučiti da naslijede i jedan dio onog dijela zaostavštine koji po zakonu treba da naslijedi bračni partner. Sud može odlučiti da djeca naslijede cijelu zaostavštinu ako je ona tako male vrijednosti da bi njenom podjelom djeca zapala u oskudicu.

(2) Ako neko od djece nema nužnih sredstava za život može zahtijevati povećanje svoga dijela kako prema bračnom partneru tako i prema ostaloj djeci ostaviočevoj.

(3) Pri odlučivanju u slučajevima iz prethodnih stavova sud će uzeti u obzir sve okolnosti, a naročito imovinske prilike i sposobnosti za privređivanje svakog djeteta i bračnog partnera, trajanje bračne zajednice, kao i vrijednost zaostavštine.

Član 26

(Kad bračni i vanbračni partner nema pravo na nasljeđe)

(1) Pravo nasljeđivanja na osnovu zakona između bračnih partnera prestaje razvodom braka ili poništenjem braka.

(2) Bračni partner nema pravo na nasljeđe:

a) ako je ostavilac bio podnio tužbu za razvod braka, a poslije smrti ostaviočeve se utvrdi da je tužba bila osnovana,

b) ako njegov brak s ostaviocem bude oglašen za nepostojeći, ili bude poništen, poslije smrti ostaviočeve, iz uzroka za čije je postojanje nadživjeli bračni partner znao u vrijeme zaključenja braka,

c) ako je njegova zajednica života s ostaviocem bila trajno prestala njegovom krivicom ili u sporazumu s ostaviocem.

(3) Vanbračni partner nema pravo na nasljeđe ako je njegova zajednica života s ostaviocem bila trajno prestala prije smrti ostavioca.

Član 27

(Povećanje nasljednog dijela bračnog partnera)

(1) Kad je bračni partner koji nema nužnih sredstava za život pozvan na nasljeđe s nasljednicima prvog ili drugog nasljednog reda sud može, na zahtjev bračnog partnera, odlučiti, da bračni partner naslijedi i jedan dio onog dijela zaostavštine koji po zakonu treba da

naslijede ostali nasljednici, a može odlučiti i da bračni partner naslijedi cijelu zaostavštinu, ako je ona tako male vrijednosti da bi njenom podjelom, bračni partner zapao u oskudicu.

(2) Pri odlučivanju u slučaju iz prethodnog stava sud će uzeti u obzir sve okolnosti, a naročito imovinske prilike i sposobnosti za privređivanje bračnog partnera, trajanje bračne zajednice, imovinske prilike ostalih nasljednika i njihovu sposobnost za privređivanje i vrijednost zaostavštine.

Član 28

(Povećanje nasljednog dijela roditelja)

(1) Kad su roditelji koji nemaju nužnih sredstava za život pozvani na nasljeđe s bračnim partnerom ostaviočevim, sud može na njihov zahtjev, odlučiti da naslijede i jedan od onog dijela zaostavštine koji po zakonu treba da naslijedi bračni partner. Sud može odlučiti da roditelji naslijede cijelu zaostavštinu, ako je ona tako male vrijednosti da bi njenom podjelom roditelji zapali u oskudicu.

(2) Ako je između roditelja ostaviočevih zajednica života trajno prestala, a samo jedan roditelj nema sredstava nužnih za život, ovaj roditelj može zahtijevati povećanje nasljednog dijela kako prema bračnom partneru tako i prema drugom roditelju ostaviočevom.

(3) Ako je jedan roditelj ostaviočev umro prije ostavioca, nadživjeli roditelj koji nema nužnih sredstava za život može zahtijevati povećanje svog nasljednog dijela i prema nasljednicima umrlog ostaviočevog roditelja.

(4) Pri odlučivanju u slučajevima iz prethodnih stavova sud će uzeti u obzir sve okolnosti, a naročito imovinske prilike i sposobnosti za privređivanje roditelja, imovinske prilike bračnog partnera, odnosno nasljednika umrlog roditelja i njegovu sposobnost za privređivanje i vrijednost zaostavštine.

Član 29

(Nasljednici autorskog prava)

Autorska imovinska prava umrlog nasljeđuju njegova djeca, njegov bračni partner i njegovi roditelji.

Član 30

(Način nasljeđivanja autorskog prava)

(1) Lica iz prethodnog člana nasljeđuju po nasljednim redovima.

(2) Nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz naslijeđa lica daljeg nasljednog reda.

Član 31

(Brčko distrikt kao nasljednik autorskih prava)

Ukoliko nema nasljednika iz člana 29 ovog zakona, autorska imovinska prava postaju vlasništvo Brčko distrikta.

Odjeljak B. Nužni nasljednici

Član 32

(Nužni nasljednici)

(1) Nužni nasljednici su: djeca umrlog, njegovi usvojenici iz potpunog usvojenja i njegov bračni partner.

(2) Ostali potomci umrlog, njegovi usvojenici iz nepotpunog usvojenja i njihovi potomci, njegovi roditelji i njegova braća i sestre su nužni nasljednici samo ako su trajno nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život.

(3) Lica navedena u ovom članu su nužni nasljednici kad su po zakonskom redu nasljeđivanja pozvana na naslijeđe.

Član 33

(Nužni i raspoloživi dio)

(1) Nužni nasljednici imaju pravo na dio zaostavštine kojim ostavilac ne može raspolagati i koji se naziva nužni dio.

(2) Nužni dio nasljednika iz člana 32 stava 1 iznosi jednu polovinu, a nužni dio ostalih nasljednika jednu trećinu od onog dijela koji bi svakom pojedinom od njih pripao po zakonskom redu nasljeđivanja.

(3) Ostatkom zaostavštine može zavještalac raspolagati po svojoj volji i taj dio zaostavštine naziva se raspoloživi dio.

Član 34

(Pravo na nužni dio je nasljedno pravo)

(1) Nužnom nasljedniku pripada određeni dio svake stvari i prava koji sačinjavaju zaostavštinu, ali ostavilac može odrediti da nužni nasljednik primi svoj dio i u određenim stvarima, pravima ili u novcu.

(2) Na zahtjev neke od stranaka sud može, kad nađe da je to opravdano, odlučiti da nužnom nasljedniku pripadne dio u određenim stvarima, pravima ili u novcu, ako to već nije pravnim poslom odredio ostavilac.

Član 35

(Utvrđivanje vrijednosti zaostavštine)

(1) Vrijednost zaostavštine na osnovu koje se izračunava nužni dio utvrđuje se na sljedeći način:

- prvo se popisuju i procjenjuju sva dobra koja je ostavilac imao u trenutku smrti, računajući tu i sve ono čime je raspolagao testamentom, kao i sva njegova potraživanja, pa i ona koja ima prema nekom nasljedniku, osim potraživanja koja su očigledno nenaplativa,

- od utvrđene vrijednosti dobra koja je ostavilac imao u trenutku smrti odbijaju se troškovi dženaze/sahrane ostavioca, iznos troškova popisa i procjene zaostavštine i iznos dugova ostavioca,

- dobijenom ostatku dodaje se vrijednost svih poklona koje je ostavilac učinio ma na koji način nekom zakonskom nasljedniku, pa i poklona učinjenih nasljednicima koji se odriču naslijeđa, kao i onih poklona za koje je ostavilac naredio da se ne uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio, kao i poklona za koje je ostavilac u posljednjoj godini svog života učinio drugim licima koja nisu zakonski nasljednici, osim manjih uobičajenih poklona.

(2) Pri utvrđivanju vrijednosti zaostavštine ne uzimaju se u obzir vrijednosti poklona učinjenih organima vlasti, udruženjima građana, humanitarnim organizacijama, kao ni pokloni učinjeni za općekorisne svrhe i pokloni koji se na osnovu ovog zakona ne uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Član 36

(Poklon i određivanje njegove vrijednosti)

Kao poklon u smislu ovog zakona smatra se i odricanje od prava, oproštaj duga, ono što je ostavilac za vrijeme svog života dao nasljedniku na ime nasljednog dijela, ili radi osnivanja ili proširenja domaćinstva, ili radi obavljanja zanimanja, kao i svako drugo raspolaganje ostavioca bez naknade.

Član 37

(Procjenjivanje poklona)

Pri procjenjivanju poklona uzima se vrijednost poklonjene stvari u trenutku smrti ostaviočeve, a prema njenom stanju u vrijeme kada je poklon učinjen.

Član 38

(Poklon u vidu osiguranja)

Kad se poklon sastoji u osiguranju u korist poklonoprimca kao vrijednost poklona uzet će se zbir premija koje je uplatio ostavilac, ako je taj zbir manji od osigurane sume, a ako je zbir premija veći od osigurane sume, kao vrijednost poklona uzet će se iznos osigurane sume.

Član 39

(Izdvajanje u korist potomaka koji su privređivali s ostaviocem)

(1) Potomci i usvojenici ostaviočevi koji su živjeli u zajednici s ostaviocem i svojim radom, zaradom ili mu na drugi način pomogli u privređivanju, imaju pravo zahtijevati da im se iz zaostavštine izdvoji dio koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviočeve imovine.

(2) Tako izdvojeni dio ne spada u zaostavštinu i ne uzima se u obzir pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Član 40

(Izdvajanje predmeta domaćinstva)

(1) Nadživjelom bračnom partneru i potomcima ostaviočevim koji su živjeli s ostaviocem u istom domaćinstvu pripadaju predmeti domaćinstva koji služe za zadovoljavanje njihovih svakodnevnih

potreba, kao što su pokućstvo, namještaj, posteljina i slično, ali ne i ako su ovi predmeti znatnije vrijednosti.

(2) Tako izdvojeni predmeti ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Član 41

(Povreda nužnog dijela. Pokloni i raspolaganja putem pravnih poslova za slučaj smrti učinjeni u korist nužnih nasljednika)

(1) Kada je povrijeđen nužni dio, raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti (testament, ugovor o nasljeđivanju) će se smanjiti, a pokloni će se vratiti ukoliko je potrebno da bi se namirio nužni dio.

(2) Nužni dio je povrijeđen kada ukupna vrijednost raspolaganja ugovorom o nasljeđivanju, testamentom i poklonom prelazi raspoloživi dio.

(3) Pri utvrđivanju ukupne vrijednosti raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti i poklona uzimaju se u račun i oni pokloni i raspolaganja za koja je ostavilac naredio da se ne uračunavaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio.

(4) Od poklona i raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti, koja se uračunavaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio, uzima se u račun pri utvrđivanju ukupne vrijednosti raspolaganja samo onoliko za koliko oni premašuju njegov nužni dio.

Član 42

(Red smanjenja i vraćanja)

Kad je povrijeđen nužni dio prvo se smanjuju raspolaganja testamentom, zatim raspolaganja ugovorom o nasljeđivanju, pa ukoliko nužni dio time ne bi bio namiren, vraćaju se pokloni.

Član 43

(Srazmjerno smanjenje raspolaganja testamentom, ugovorom o nasljeđivanju i privilegovani legat)

(1) Raspolaganja testamentom smanjuju se u istoj srazmjeri, bez obzira na njihovu prirodu i na njihov obim i bez obzira da li se nalaze

u jednom ili više testamenata, ako iz testamenta ne proizilazi nešto drugo.

(2) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i na ugovor o nasljeđivanju.

(3) Ako je ostavilac ostavio više legata i naredio da se neki legat isplati prije ostalih, taj će se legat smanjiti samo ukoliko vrijednost ostalih legata ne dostiže da se namiri nužni dio.

Član 44

(Srazmjerno smanjenje legata naloženih testamentarnom nasljedniku ili legataru)

Testamentarni nasljednik čiji bi nasljedni dio morao biti smanjen da bi se namirio nužni dio, može tražiti srazmjerno smanjenje legata koje treba da isplati, ako iz testamenta ne proizilazi šta drugo. Isto važi i za nasljednika po ugovoru o nasljeđivanju i za legatara kojem je ostavilac naložio da iz svog legata nešto isplati.

Član 45

(Red vraćanja poklona)

(1) Vraćanje poklona vrši se počev od posljednjeg poklona i ide dalje obrnuto po redu kojima su pokloni učinjeni.

(2) Pokloni učinjeni istovremeno vraćaju se srazmjerno.

Član 46

(Položaj poklonoprimca koji vraća poklon)

U pogledu poklonjene stvari koju je dužan da vrati poklonoprimac se smatra kao savjesni držalac do dana kada je saznao za zahtjev za vraćanje poklona.

Član 47

(Ko može tražiti smanjenje raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti i vraćanje poklona)

(1) Smanjenje raspolaganja testamentom, ugovorom o nasljeđivanju i vraćanje poklona kojim je povrijeđen nužni dio mogu tražiti samo nužni nasljednici.

(2) Pravo iz stava 1 ovog člana nasljedivo je samo ako je nužni nasljednik prije svoje smrti već podnio zahtjev za nužni dio.

Član 48

(Zastarjelost prava na traženje smanjenja raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti i vraćanje poklona)

Smanjenje raspolaganja testamentom može se tražiti u roku od tri godine od proglašenja testamenta, a raspolaganje ugovorom o nasljeđivanju i vraćanje poklona u roku od tri godine od smrti ostaviočeve, odnosno od dana kada je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog, odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt, postalo pravosnažno.

Član 49

(Razlozi isključenja)

(1) Ostavilac može isključiti iz naslijeđa nasljednika koji ima pravo na nužni dio:

a) ako se on povredom neke zakonske ili moralne obaveze koja proizilazi iz njegovog porodičnog odnosa s ostaviocem teže ogriješio prema ostaviocu,

b) ako je s umišljajem počinio teže krivično djelo prema njemu ili njegovom bračnom partneru, djetetu ili roditelju,

c) ako se odao neradu ili nepoštenom životu.

(2) Isključenje iz naslijeđa može biti potpuno ili djelimično.

Član 50

(Uslovi za punovažnost isključenja)

(1) Ostavilac koji želi da isključi nasljednika mora to izraziti u testamentu ili u ugovoru o nasljeđivanju na nesumnjiv način, a korisno je da navede i razlog za isključenje.

(2) Razlog za isključenje mora postojati u vrijeme sastavljanja testamenta ili ugovora o nasljeđivanju.

(3) U slučaju spora o osnovanosti isključenja dužnost dokazivanja, da je isključenje osnovano, leži na onome ko se na isključenje poziva.

Član 51

(Posljedice isključenja)

Isključenjem nasljednik gubi nasljedno pravo u obimu u kome je isključen, a pravo ostalih lica koja mogu naslijediti ostavioca određuju se kao da je isključeni umro prije ostavioca.

Član 52

(Lišenje nužnog dijela potomka u korist njegovih potomaka)

(1) Ako je potomak koji je imao pravo na nužni dio prezadužen ili je rasipnik, ostavilac ga može na izričit način lišiti u cjelini ili djelimično njegovog nužnog dijela u korist njegovih potomaka.

(2) Ovo lišenje ostaje punovažno samo ako u trenutku otvaranja naslijeđa lišeni ima maloljetne ili punoljetne potomke koji su nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život.

(3) Lišeni nasljednik nasljeđuje ostavioca u dijelu koji nije obuhvaćen lišenjem.

(4) Lišeni nasljednik nasljeđuje ostavioca i kada pretpostavke za lišenje više ne postoje u času ostaviočeve smrti.

Član 53

(Uračunavanje poklona zakonskom nasljedniku)

(1) Svakom zakonskom nasljedniku uračunava se u nasljedni dio sve što je na ma koji način dobio na poklon od ostavioca.

(2) Plodovi i druge koristi koje je nasljednik imao od poklonjene stvari sve do smrti ostaviočeve ne uračunavaju se.

(3) Poklon se ne uračunava ako je ostavilac izjavio u vrijeme poklona ili kasnije, ili u testamentu, da se poklon neće uračunati u nasljedni dio, ili se iz okolnosti može zaključiti da je to bila volja ostaviočeva.

(4) Pri tome ostaju u važnosti odredbe o nužnom dijelu, s tim da se nužnom nasljedniku uvijek u vrijednost njegovog nužnog dijela uračunavaju pokloni koje je dobio.

Član 54

(Uračunavanje legata zakonskim nasljednicima)

(1) Legat ostavljen zakonskom nasljedniku uračunava se u njegov nasljedni dio, osim ako iz testamenta ili ugovora o nasljeđivanju

proizilazi da je ostavilac htio da nasljednik dobije legat pored svoga dijela.

(2) Pri uračunavanju vrijede odredbe o nužnom dijelu, s tim da se nužnom nasljedniku uvijek u vrijednost njegovog nužnog dijela uračunavaju legati koji su mu namijenjeni.

Član 55

(Uračunavanje poklona i legata)

(1) Uračunavanje poklona i legata vrši se na taj način što ostali nasljednici dobijaju iz zaostavštine odgovarajuću vrijednost, a poslije toga ostatak zaostavštine dijeli se među svim nasljednicima.

(2) Ako dobra koja je ostavilac imao u trenutku smrti nisu dovoljna da ostali nasljednici dobiju odgovarajuću vrijednost, nasljednik kome se vrši uračunavanje poklona i legata nije dužan da im vrati nešto od onoga što je dobio.

(3) U slučaju iz prethodnog stava ostaju u važnosti odredbe o nužnom dijelu.

Član 56

(Pravo nasljednika kome se poklon ili legat ne uračunava)

(1) Kad prema volji ostaviočevoj poklon ili legat ne treba da se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio, takav nasljednik zadržava poklon, odnosno legat i učestvuje s ostalim nasljednicima u diobi zaostavštine kao da poklona, odnosno legata nije ni bilo.

(2) Kad ima nužnih nasljednika, a prema volji ostaviočevoj poklon ili legat ne treba da se uračuna nekom nasljedniku u njegov nasljedni dio, taj nasljednik će moći da zadrži poklon, odnosno legat u granicama raspoloživog dijela.

Član 57

(Pravo nasljednika koji se odrekao nasljeđa)

(1) Nasljednik koji se odrekao nasljeđa zadržava poklon u granicama raspoloživog dijela.

(2) On ima pravo da zahtijeva ispunjenje legata samo u granicama raspoloživog dijela.

Član 58

(Pravo vraćanja poklona)

(1) Nasljednik ima pravo da poklonjenu mu stvar vrati u zaostavštinu.

(2) U tom slučaju neće mu se njena vrijednost uračunati u nasljedni dio, a u pogledu troškova koje je učinio za stvar i u pogledu oštećenja koja je pretrpjela, smatrat će se za savjesnog držaoca, ukoliko se ne dokaže njegova nesavjesnost.

Član 59

(Određivanje vrijednosti poklona pri uračunavanju)

Pri uračunavanju poklona nasljedniku u nasljedni dio uzima se vrijednost poklonjene stvari u trenutku smrti ostaviočeve, a prema njenom stanju u vrijeme poklona.

Član 60

(Poklon u vidu osiguranja)

Kad se poklon sastoji u osiguranju u korist poklonoprimca, kao vrijednost poklona uzet će se zbir premija koje je uplatio ostavilac, ako je taj zbir manji od osigurane sume, a ako je zbir premija veći od osigurane sume kao vrijednost poklona uzet će se iznos osigurane sume.

Član 61

(Troškovi izdržavanja nasljednika)

(1) Ono što je potrošeno na izdržavanje nasljednika i na njegovo obavezno školovanje neće se uračunati u njegov nasljedni dio.

(2) Da li će se izdaci koje je ostavilac učinio za daljnje školovanje nasljednika uračunati u njegov nasljedni dio i u kojoj mjeri, odlučit će sud na zahtjev nasljednika prema okolnostima, uzimajući u obzir naročito vrijednost zaostavštine i troškova školovanja i osposobljavanja za samostalan život ostalih nasljednika.

Član 62

(Uobičajeni manji pokloni)

Uobičajeni manji pokloni ne uračunavaju se u nasljedni dio.

Član 63

(Uračunavanje poklona kod prava predstavljanja, kod odricanja, nedostojnosti, isključenja i lišenja)

(1) Pokloni učinjeni licu umjesto koga nasljednik dolazi na naslijeđe uslijed smrti tog lica ili uslijed njegovog odricanja od naslijeđa, uračunavaju se i u nasljedni dio.

(2) Pokloni učinjeni licu umjesto koga nasljednik dolazi na naslijeđe zbog nedostojnosti tog lica, ili zbog njegovog isključenja iz naslijeđa ili zbog lišenja nužnog dijela, ne uračunavaju se nasljedniku u nasljedni dio.

Član 64

(Uračunavanje nasljednikovog duga ostaviocu)

Nasljedniku se uračunava u njegov dio ono što je dugovao ostaviocu.

Član 65

(Zahtjev za uračunavanje)

Zahtjev da se u nasljedni dio jednog nasljednika uračunaju pokloni i legati, mogu podnositi samo njegovi sunasljednici.

POGLAVLJE III

NASLJEĐIVANJE NA OSNOVU TESTAMENTA

Odjeljak A. Uslovi za punovažnost testamenta

Član 66

(Sposobnost za sačinjavanje testamenta)

(1) Testament je strogo lični akt koji može sačiniti svako lice sposobno za rasuđivanje koje je navršilo 15 godina života.

(2) Testament je ništav ako u vrijeme njegovog sačinjavanja zavještalac nije imao 15 godina života ili ako nije bio sposoban za rasuđivanje. Ako se ne dokaže suprotno smatrat će se da je zavještalac u trenutku sastavljanja testamenta bio sposoban za rasuđivanje. Zavještalac nije bio sposoban za rasuđivanje ako u tom trenutku nije bio u stanju shvatiti značenje svog izjašnjenja i njegove posljedice, ili nije bio u stanju vladati svojom voljom toliko da postupa u skladu s tim znanjem.

(3) Gubitak sposobnosti za rasuđivanje koji bi nastupio pošto je testament sačinjen ne utiče na njegovu punovažnost.

Član 67

(Ništavost testamenta)

(1) Ništav je testament ako je zavještalac bio nesposoban za rasuđivanje, nije imao 15 godina, bio natjeran prijetnjom, ili prinudom da ga sačini, ili se odlučio da ga sačini uslijed toga što je bio prevaren, ili što se nalazio u zabludi.

(2) Prijetnja, prinuda ili prevara povlači ništavnost testamenta i kad potiče od trećeg lica.

(3) Raspolaganja testamentom su ništavna i kad postoji zabluda o činjenicama koje su pobudile zavještaoca da učini ta raspolaganja.

(4) Ako su samo neke odredbe testamenta unesene u testament pod prijetnjom ili prinudom, uslijed prevare, ili u zabludi, ništave su samo te odredbe.

Član 68

(Rokovi za poništenje testamenta)

(1) Poništenje testamenta iz razloga utvrđenih u odredbama članova 66 i 67 ovog zakona, može tražiti samo lice koje ima pravni interes i to u roku od jedne godine od kada je saznalo za postojanje uzroka ništavnosti, a najdalje za deset godina od proglašenja testamenta.

(2) Rok od jedne godine ne može početi da teče prije proglašenja testamenta.

(3) Poništenje testamenta prema nesavjesnom licu može se tražiti za 20 godina od proglašenja testamenta.

Član 69

(Forma testamenta kao uslov za njegovu punovažnost)

(1) Punovažan je onaj testament koji je sačinjen u formi utvrđenoj u zakonu i pod uslovima predviđenim u zakonu.

(2) Poništenje testamenta zbog nedostatka forme može tražiti poslije otvaranja naslijeđa samo lice koje ima pravni interes i to u roku od

jedne godine od dana kada je saznalo za testament, a najdalje za deset godina od proglašenja testamenta.

(3) Rok od jedne godine ne može početi da teče prije proglašenja testamenta.

Odjeljak B. Oblici testamenta

Član 70

(Svojeručni testament)

(1) Testament je punovažan ako ga je zavještalac napisao svojom rukom i ako ga je potpisao.

(2) Za punovažnost svojeručnog testamenta nije nužno da je u njemu naznačen datum kada je sačinjen, ali je korisno da datum bude naznačen.

Član 71

(Pismeni testament pred svjedocima)

(1) Zavještalac koji zna da čita i piše može sačiniti testament na taj način što će ispravu koju mu je neko drugi sastavio svojeručno potpisati u prisustvu dva svjedoka, izjavljujući pred njima da je to njegov testament.

(2) Svjedoci će se potpisati na samom testamentu, a poželjno je da se naznači njihovo svojstvo svjedoka, kao i druge okolnosti koje bi mogle koristiti njihovom lakšem pronalaženju.

Član 72

(Sudski testament)

(1) Testament može zavještaocu sačiniti po njegovom kazivanju sudija nadležnog suda koji će prethodno utvrditi identitet zavještaoca.

(2) Pošto zavještalac ovakav testament pročita i potpiše, sudija će potvrditi na samom testamentu da ga je zavještalac u njegovom prisustvu pročitao i potpisao.

Član 73

(Sudski testament ako zavještalac nije u stanju da ga pročita)

(1) U slučaju da zavještalac nije u stanju da pročita testament koji mu je sačinio sudija, ovaj će ga pročitati zavještaocu u prisustvu dva svjedoka.

(2) Zavještalac će zatim u prisustvu dva svjedoka potpisati testament ili staviti na njega otisak prsta pošto izjavi da je to njegov testament.

(3) Svjedoci će se potpisati na testamentu.

(4) Sudija će na testamentu potvrditi da su sve ove radnje izvršene.

Član 74

(Notarski testament)

(1) Testament može zavještaocu sačiniti notar u formi notarski obrađene isprave u skladu s posebnim zakonom kojim se uređuje postupak notarske obrade isprava.

(2) Notarski testament iz stava 1 ovog člana je oblik redovnog i javnog testamenta.

Član 75

(Predavanje testamenta na čuvanje)

(1) Zavještalac može svoj testament sam čuvati ili ga povjeriti na čuvanje kojem drugom fizičkom ili pravnom licu.

(2) Ako zavještalac želi povjeriti svoj testament na čuvanje sudu, notaru ili u inostranstvu konzularnom, odnosno diplomatskom-konzularnom predstavniku Bosne i Hercegovine, taj ga je dužan primiti na čuvanje, bez obzira na to ko je testament sastavio, te postupiti pritom po pravilima ovog zakona, odnosno zakona koji uređuje notarsku službu.

Član 76

(Sačinjavanje pismenog testamenta pred svjedocima i sudskog testamenta)

(1) Pri sačinjavanju pismenog testamenta pred svjedocima i sudskog testamenta svjedoci mogu biti punoljetna lica koja nisu lišena poslovne sposobnosti i koja znaju čitati i pisati, a kod sudskog testamenta i koja razumiju jezik na kome je testament sačinjen.

(2) Ne mogu biti svjedoci pri sačinjavanju pismenog testamenta pred svjedocima i sudskog testamenta, niti testament sačiniti po kazivanju zavještaoca u svojstvu sudije: potomci zavještaoca, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegovi preci i usvojioci, njegovi srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stepena zaključno, bračni partneri svih ovih lica i bračni partner zavještaoca.

Član 77

(Raspolaganje u korist lica koja su zavještaocu sačinila testament, svjedoka i njihovih bližih srodnika)

Ništave su odredbe testamenta kojim se ostavlja nešto licima koja su zavještaocu sačinila testament, svjedocima pri njegovom sačinjavanju, kao i precima, potomcima, braći i sestrama i bračnim partnerima ovih lica.

Član 78

(Testament sačinjen pred konzularnim ili diplomatskim predstavnikom u inostranstvu)

Testament može sačiniti državljaninu Bosne i Hercegovine u inostranstvu, po odredbama koje važe za sačinjavanje sudskog testamenta, konzularni predstavnik ili diplomatski predstavnik Bosne i Hercegovine koji vrši konzularne poslove.

Član 79

(Testament sačinjen na bosanskohercegovačkom brodu i u avionu)

(1) Na bosanskohercegovačkom brodu i u avionu testament može sačiniti zapovjednik broda, odnosno aviona po odredbama koje važe za sačinjavanje sudskog testamenta.

(2) Testament koji je sačinjen na brodu, odnosno u avionu, prestaje da važi po isteku 30 dana nakon povratka zavještaoca u Bosnu i Hercegovinu.

Član 80

(Testament sačinjen za vrijeme mobilizacije ili rata)

(1) Za vrijeme mobilizacije ili rata može, po odredbama koje važe za sačinjavanje sudskog testamenta, sačiniti testament licu na vojnoj

dužnosti komandir čete ili drugi koji starješina njegovog ili višeg ranga, ili koje drugo lice u prisustvu kojeg od ovih starješina, kao i svaki starješina odvojenog odreda.

(2) Ovako sačinjen testament prestaje važiti po isteku 60 dana po završetku rata, a ako je zavještalac ranije ili kasnije demobilisan po isteku 30 dana od demobilisanja.

Član 81

(Usmeni testament)

(1) Zavještalac može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva svjedoka samo ako usljed izuzetnih prilika nije u mogućnosti da sačini pismeni testament.

(2) Usmeni testament prestaje da važi po isteku 30 dana od prestanka izuzetnih prilika u kojima je sačinjen.

Član 82

(Svjedoci pri sačinjavanju usmenog testamenta)

Pri sačinjavanju usmenog testamenta mogu biti svjedoci samo lica koja mogu biti svjedoci pri sačinjavanju sudskog testamenta, ali ne moraju znati čitati i pisati.

Član 83

(Dužnost svjedoka usmenog testamenta)

(1) Svjedoci pred kojima je zavještalac usmeno izjavio svoju posljednju volju dužni su da bez odlaganja stave napismeno izjavu zavještaoca i da je što prije predaju sudu, ili da je usmeno ponove pred sudom iznoseći i kad, gdje i u kojim prilikama je zavještalac izjavio svoju posljednju volju.

(2) Izvršenje ove dužnosti nije uslov za punovažnost usmenog testamenta.

Član 84

(Raspolaganje usmenim testamentom u korist svjedoka i njihovih bliskih srodnika)

Ništave su odredbe usmenog testamenta kojima se ostavlja nešto svjedocima pri njegovom sačinjavanju, njihovim bračnim partnerima,

njihovim precima, njihovim potomcima, njihovim srodnicima u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva zaključno i bračnim partnerima svih ovih lica.

Član 85

(Dokazivanje uništenog, sakrivenog ili zaturenog testamenta)

Testament uništen slučajem ili radnjom nekog drugog lica, izgubljen, sakriven ili zaturen, poslije smrti zavještaoca ili prije njegove smrti, ali bez njegovog znanja, proizvest će dejstva punovažnog testamenta ako zainteresovano lice dokaže da je testament postojao, da je uništen, izgubljen, sakriven ili zaturen, da je bio sačinjen u formi propisanoj u zakonu i ako dokaže sadržaj onog dijela testamenta na koji se poziva.

Odjeljak C. Međunarodni testament

Član 86

(Punovažnost međunarodnog testamenta)

(1) Međunarodni testament je punovažan u pogledu oblika, bez obzira na mjesto gdje je sačinjen, gdje se nalaze dobra, državljanstvo, prebivalište ili boravište zavještaoca, ako je sačinjen u obliku testamenta, saglasno odredbama članova od 87 do 93 ovog zakona.

(2) Ništavost međunarodnog testamenta iz prethodnog stava ne utiče na njegovu eventualnu punovažnost u pogledu forme kao testamenta druge vrste.

Član 87

(Izuzetak od primjene ovog zakona)

Ovaj zakon ne primjenjuje se na forme testamentarnih odredaba koje su u istom pismenu sačinila dva ili više lica.

Član 88

(Forma međunarodnog testamenta)

(1) Međunarodni testament mora biti napravljen u pismenoj formi.

(2) Zavještalac ne mora svojeručno napisati međunarodni testament.

(3) Međunarodni testament može biti napisan na bilo kom jeziku, rukom ili na neki drugi način.

Član 89

(Način sačinjavanja međunarodnog testamenta)

(1) U prisustvu dva svjedoka i lica ovlaštenog za međunarodni testament, zavještalac izjavljuje da je pismeno njegov testament i da je upoznat s njegovim sadržajem.

(2) Zavještalac nije dužan da sa sadržajem međunarodnog testamenta upozna svjedoka, niti ovlašteno lice.

Član 90

(Potpis na međunarodnom testamentu)

(1) U prisustvu svjedoka i ovlaštenog lica, zavještalac potpisuje međunarodni testament ili, ako ga je prethodno potpisao, priznaje i potvrđuje potpis za svoj.

(2) Ako zavještalac nije u stanju da se potpiše, saopštit će razlog ovlaštenom licu koje će to zabilježiti na međunarodnom testamentu.

(3) Osim toga, zakon prema kojem određeno lice sačinjava međunarodni testament, može ovlastiti zavještaoca da zatraži da ga drugo lice, u njegovo ime, potpiše na testamentu.

(4) Svjedoci i ovlašteno lice u prisustvu zavještaoca, stavljaju istovremeno svoje potpise na međunarodni testament.

Član 91

(Način potpisivanja)

(1) Potpisi se moraju staviti na kraju međunarodnog testamenta.

(2) Ako se međunarodni testament sastoji od više listova, svaki list mora da potpiše zavještalac ili ako on nije u stanju da potpiše, drugo lice u njegovo ime, ili, ako ga nema, ovlašteno lice.

(3) Svaki list mora biti obilježen brojem.

Član 92

(Datum međunarodnog testamenta)

(1) Datum međunarodnog testamenta je datum pod kojim ga je potpisalo ovlašteno lice.

(2) Ovaj datum mora biti stavljen na kraju međunarodnog testamenta od strane ovlaštenog lica.

Član 93

(Izjava o čuvanju međunarodnog testamenta)

(1) Ako ne postoji obavezan propis o čuvanju međunarodnog testamenta, ovlašteno lice upitat će zavještaoca da li želi da da izjavu u pogledu čuvanja testamenta.

(2) U tom slučaju, i na izričit zahtjev zavještaoca, mjesto gdje on ima namjeru da čuva testament zabilježit će se u potvrdi predviđenoj u članu 94 ovog zakona.

Član 94

(Potvrda testamenta)

Ovlašteno lice priložit će testamentu potvrdu u skladu s odredbom člana 95 ovog zakona kojim se utvrđuje da su poštovane obaveze propisane ovim zakonom.

Član 95

(Forma potvrde)

Potvrda koju izdaje ovlašteno lice sastavlja se u sljedećoj formi:

POTVRDA
(KONVENCIJA OD 26. OKTOBRA 1973.GODINE)

1. Ja _____

(ime adresa i zvanje) lica, ovlaštenog za sastavljanje međunarodnog testamenta.

2. potvrđujem da je _____ u _____

(datum) (mjesto)

3.

(zavještalac)

_____

(ime, adresa, datum i mjesto rođenja) u mom prisustvu i u prisustvu svjedoka

4.

a) _____

(ime adresa, datum i mjesto rođenja)

b)_____

(ime adresa, datum i mjesto rođenja)

izjavio da je priložena isprava njegov/njen testament te da je upoznat/a s njegovim sadržajem.

5. Osim toga potvrđujem da je:

6. a) u mom prisustvu i u prisustvu svjedoka:

1. Zavještalac potpisao testament i priznao i potvrdio kao svoj već stavljeni potpis.

2. Pošto je zavještalac izjavio da nije u mogućnosti da sam potpiše svoj testament iz sljedećih razloga

_____

_____

-zabilježio sam ovu činjenicu na testamentu;

-potpis je stavio_____

(ime i adresa)

7. b) Svjedoci i ja lično potpisali smo testament;

8. c) Svaki list testamenta potpisan je od _____i obilježen je brojem;

9. d) Uvjerio sam se u identitet zavještaoca i gore navedenih svjedoka;

10. e) Svjedoci su ispunjavali uslove predviđene zakonom po kome sam sastavio testament;

11. f) Zavještalac je želio da dâ sljedeću izjavu u pogledu čuvanja testamenta:

12.

MJESTO

13.

DATUM

14. POTPIS i, eventualno

_____ PEČAT* (Dopuniti ako je potrebno)

Član 96

(Čuvanje potvrde)

Ovlašteno lice čuva jedan primjerak potvrde, a drugi predaje zavještaocu.

Član 97

(Dokazna snaga potvrde)

Osim ako se protivno ne dokaže, potvrda ovlaštenog lica uzima se kao dovoljan dokaz formalne punovažnosti pismena kao međunarodnog testamenta u smislu ovog zakona.

Član 98

(Formalna punovažnost međunarodnog testamenta)

Nepostojanje ili nepravilnost potvrde ne utiče na formalnu punovažnost međunarodnog testamenta sačinjenog u skladu s ovim zakonom.

Član 99

(Opozivanje međunarodnog testamenta)

Međunarodni testament podliježe redovnim propisima o opozivanju testamenta.

Član 100

(Sastavljanje i čuvanje međunarodnog testamenta)

(1) Ovlašteno lice za sastavljanje testamenta, u smislu ovog zakona, je sudija Osnovnog suda, konzularni predstavnik ili diplomatski predstavnik Bosne i Hercegovine koji vrši konzularne poslove, notar i zapovjednik bosanskohercegovačkog broda, odnosno aviona.

(2) Zavještalac može međunarodni testament ostaviti na čuvanje kod Osnovnog suda ili kod notara.

(3) U slučaju da međunarodni testament ostavi kod Osnovnog suda, sudija će narediti da se testament stavi u poseban omot i zapečati.

Član 101

(Svjedoci i tumači međunarodnog testamenta)

(1) Pri sačinjavanju testamenta svjedoci mogu biti punoljetna lica koja nisu lišena poslovne sposobnosti i koja razumiju jezik na kome je zavještalac izjavio da je pismeno njegov testament i da je upoznat s njegovom sadržajem.

(2) Ne mogu biti svjedoci pri sačinjavanju testamenta: potomci zavještaoca, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegovi preci i usvojioci, njegovi srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stepena zaključno, bračni partneri svih ovih lica i bračni partner zavještaoca.

(3) Odredbe prethodnih stavova shodno se primjenjuju i na tumače.

Član 102

(Tumačenje odredaba međunarodnog testamenta)

U vezi s tumačenjem i primjenom odredaba ovog zakona, vodit će se računa o njegovom međunarodnom obilježju i o potrebi njegovog jednoobraznog tumačenja.

Odjeljak D. Sadržaj testamenta

Član 103

(Određivanje nasljednika)

(1) Zavještalac može testamentom odrediti jednog ili više nasljednika.

(2) Nasljednik na osnovu testamenta je lice koje je zavještalac odredio da naslijedi cjelokupnu njegovu imovinu, ili dio imovine određen prema cijeloj imovini.

(3) Nasljednikom će se smatrati i lice kome su testamentom ostavljeni jedna ili više određenih stvari ili prava, ako se utvrdi da je volja zavještaoca bila da mu to lice bude nasljednik.

Član 104

(Supstitucije)

(1) Zavještalac može odrediti testamentom lice kome će pripasti nasljedstvo ako određeni nasljednik umre prije njega, ili se odrekne naslijeđa, ili bude nedostojan da naslijedi.

(2) Odredbe prethodnog stava važe i za legate.

(3) Zavještalac ne može odrediti nasljednika svome nasljedniku ni legataru.

Član 105

(Ostavljanje legata)

Zavještalac može testamentom ostaviti jedan ili više legata.

Član 106

(Raspolaganje u dozvoljene svrhe i osnivanje zadužbine)

(1) Zavještalac može testamentom narediti da se neka stvar ili pravo ili dio zaostavštine ili cijela zaostavština upotrebi za postizanje neke dozvoljene svrhe.

(2) Ako je zavještalac naredio osnivanje zadužbine i odredio sredstva za postizanje njenog cilja, zadužbina nastaje kad u skladu sa zakonom stekne svojstvo pravnog lica.

Član 107

(Tereti i uslovi)

(1) Zavještalac može opteretiti nekom dužnošću lice kome ostavlja neku korist iz zaostavštine.

(2) Zavještalac može u pojedinim odredbama testamenta postaviti uslove ili rokove.

(3) Nemogući, nedozvoljeni i nemoralni uslovi i tereti, kao i oni koji su nerazumljivi ili protivrječni, smatraju se kao da ne postoje.

Član 108

(Određenost nasljednika i drugih korisnika)

Nasljednici, legatari i druga lica kojima su testamentom ostavljene neke koristi, dovoljno su određeni ako testament sadrži podatke na osnovu kojih se može utvrditi ko su oni.

Član 109

(Tumačenje testamenta)

(1) Odredbe testamenta tumače se prema pravoj namjeri zavještaoca.

(2) U slučaju sumnje odredbe testamenta imaju se tumačiti tako da se primijeni ono što je povoljnije za testamentarnog nasljednika, a ne

zakonskog nasljednika.

(3) U slučaju sumnje o pravoj zavještaočevoj namjeri odredbe testamenta imaju se tumačiti tako da se primijeni ono što je povoljnije za lice kojem je testamentom naložena neka obaveza.

Odjeljak E. Legati

Član 110

(Sadržaj legata)

(1) Zavještalac može testamentom ostaviti jednu ili više određenih stvari ili neko pravo određenom licu, ili naložiti nasljedniku ili kom drugom licu kome nešto ostavlja, da iz onoga što je ostavljeno da neku stvar određenom licu, ili da mu isplati sumu novca, ili da ga oslobodi nekog duga, ili da ga izdržava ili uopće da u njegovu korist nešto učini ili da se uzdrži od nečega ili da nešto trpi.

(2) Takvim zavještanjem se, po pravilu, ne postavlja nasljednik.

(3) Takvo zavještanje naziva se legatom, a lice kome je legatom nešto namijenjeno naziva se legatar.

(4) Odredbe stavova od 1 do 3 ovog člana i odredbe članova od 111 do 119 ovog zakona shodno se primjenjuju i na ugovor o nasljeđivanju.

Član 111

(Obaveza izvršenja legata)

(1) Na osnovu izvršenja testamenta legatar ima pravo tražiti izvršenje legata od lica kome je testamentom naloženo da legat izvrši.

(2) Ako je izvršenje legata naloženo nekolicini lica, svako lice odgovara srazmjerno dijelu zaostavštine koji dobija, osim ako se iz testamenta može zaključiti da je zavještalac htio da ova lica za izvršenje legata odgovaraju na drugi način.

(3) Ako je zavještalac propustio odrediti ko je dužan da izvrši legat, obaveza izvršenja važi na svim zakonskim i testamentarnim nasljednicima, srazmjerno njihovim nasljedničkim dijelovima.

Član 112

(Isplata povjerilaca prije legata)

Povjerioci zavještaočevi imaju pravo da se naplate prije legatara.

Član 113

(Smanjenje legata i tereta)

(1) Nasljednik nije dužan da izvrši u cjelini legate čija vrijednost premašuje vrijednost onog dijela naslijeđene imovine kojim je zavještalac mogao slobodno raspolagati.

(2) Isto važi za legatara, ako vrijednost legata ili tereta koje treba da izvrši premašuje vrijednost njegovog legata.

(3) U tim slučajevima svi legati i tereti smanjuju se u istoj srazmjeri ako zavještalac nije drugačije odredio.

Član 114

(Pravo legata kad dužnik legata ne naslijedi)

Legatar ima pravo da traži izvršenje legata i kad je lice koje je po testamentu bilo dužno da izvrši legat umrlo prije zavještaoca, ili se odreklo naslijeđa, ili je nedostojno da naslijedi.

Član 115

(Predstavnik prava legatara)

(1) Važenje legata prestaje ako legatar umre prije zavještaoca, ili se odrekne legata, ili je nedostojan.

(2) U slučajevima iz prethodnog stava predmet legata (član 110) ostaje licu koje je bilo dužno da ga izvrši ako iz samog testamenta ne proizilazi kakva druga namjera zavještaočeva.

Član 116

(Važenje legata)

Važenje legata prestaje i kad je zavještalac otuđio ili potrošio predmet legata ili je taj predmet inače prestao da postoji za života zavještaočeva, ili je slučajno propao poslije njegove smrti.

Član 117

(Odgovornost legatara za dugove zavještaoca)

(1) Legatar ne odgovara za dugove zavještaoca.

(2) Izuzetno, zavještalac može narediti da legatar odgovara za sve ili pojedine njegove dugove, ili dio duga, ali samo u granicama vrijednosti legata.

Član 118

(Legat ostavljen povjeriocu)

Kad je zavještalac ostavio legat svom povjeriocu, ovaj ima pravo da pored izvršenja legata traži i izvršenje svoje tražbine, ako iz testamenta ne proizilazi da je namjera zavještaočeva bila drukčija.

Član 119

(Zastarijevanje prava na izvršenje legata)

Pravo na izvršenje legata zastarijeva za godinu dana od dana kad je legatar saznao za svoje pravo i bio ovlašten da traži izvršenje legata, a najkasnije u roku od pet godina od dana kada je mogao zahtijevati izvršenje legata.

Odjeljak F. Izvršioci testamenta

Član 120

(Određivanje izvršioca testamenta)

(1) Zavještalac može testamentom odrediti jedno ili više lica za izvršioca testamenta.

(2) Izvršilac testamenta može biti svako poslovno sposobno lice.

(3) Lice određeno za izvršioca testamenta ne mora se primiti te dužnosti.

Član 121

(Dužnosti izvršioca testamenta)

(1) Ako zavještalac nije šta drugo htio, dužnost je izvršioca testamenta naročito: da se stara o čuvanju zaostavštine, da njome upravlja, da se stara o isplati dugova i legata i uopće da se stara da testament bude izvršen onako kako je zavještalac htio.

(2) Ako ima više izvršilaca testamenta oni vrše zajedno povjerene im dužnosti, osim ako je zavještalac drukčije odredio.

Član 122

(Polaganje računa i nagrada izvršiocu)

(1) Izvršilac testamenta dužan je položiti sudu račun o svom radu.

(2) On ima pravo na naknadu troškova i na nagradu za svoj rad koja će mu se isplatiti na teret raspoloživog dijela zaostavštine, a prema odluci suda.

Član 123

(Opozivanje izvršioca testamenta)

Sud može po prijedlogu ili službenoj dužnosti opozvati izvršioca testamenta, ako njegov rad nije u skladu s voljom zavještaoca ili sa zakonom.

Odjeljak G. Opozivanje testamenta

Član 124

(Izričito opozivanje testamenta)

(1) Zavještalac može uvijek opozvati testament u cjelini ili djelimično izjavom datom u bilo kojoj formi u kojoj se po zakonu može sačiniti testament.

(2) Zavještalac može opozvati pismeni testament i uništenjem pismena.

(3) U svemu ostalom se u pogledu valjanosti opoziva testamenta primjenjuju na odgovarajući način pravila o valjanosti testamenta.

Član 125

(Odnos ranijeg i kasnijeg testamenta)

(1) Ako se kasnijim testamentom izričito ne opozove raniji testament, odredbe ranijeg testamenta ostaju na snazi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama kasnijeg testamenta.

(2) Ako je zavještalac uništio kasniji testament raniji testament ponovo dobija snagu, osim ako se dokaže da zavještalac to nije htio. Isto vrijedi i u slučaju da je opozvao opoziv testamenta.

Član 126

(Raspolaganje zavještanom stvari ili pravom)

Svako kasnije raspolaganje zavještaoca određenom stvari ili pravom koju je bio nekome zavještao ima za posljedicu opozivanja zavještanja te stvari ili prava.

Član 127

(Prestanak braka)

Raspolaganja zavještaoca u korist svog bračnog partnera smatrat će se opozvanima ako je brak prestao na osnovu pravosnažne presude nakon što je testament sastavljen, osim ako je zavještalac drukčije odredio svojim testamentom.

Odjeljak H. Registar testamenata i drugih nasljednopravnih poslova

Član 128

(Registar)

(1) Činjenica da je sastavljen, pohranjen, opozvan, te proglašen neki testament evidentira se u registru testamenata i drugih nasljednopravih poslova (u daljnjem tekstu: Registar).

(2) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Pravosudna komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine po pravilima koja će posebnim pravilnikom propisati.

(3) U Registar podatke iz stava 1 ovog člana dužni su dostaviti:

a) Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,

b) notari,

c) diplomatsko-konzularna predstavništva u Bosni i Hercegovini.

(4) U Registar podatke iz stava 1 ovog člana mogu dostaviti i druga lica koja su sačinila testament.

(5) Registar je javni upisnik iz kojeg se podaci prije smrti zavještaoca ne mogu nikome staviti na raspolaganje, osim zavještaocu ili licu koje je on za to posebno ovlastio na osnovu notarski ovjerene punomoći.

(6) U Registar se evidentira i činjenica da je sklopljen, pohranjen te opozvan/raskinut ugovor o nasljeđivanju iz člana 130 ovog zakona, kao i sporazum o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno, iz člana 172 ovog zakona.

(7) Činjenica da testament, ugovor o nasljeđivanju i sporazum o odricanju od naslijeđa koji nije otvoreno nisu evidentirani u Registru, niti bilo gdje posebno pohranjeni, ne šteti njihovoj valjanosti.

POGLAVLJE IV

NASLJEDNOPRAVNI UGOVORI

Odjeljak A. Ugovor o nasljeđivanju i o budućem nasljedstvu ili legatu

Član 129

(Ništavost ugovora o nasljeđivanju)

Ništav je ugovor kojim neko ostavlja svoju zaostavštinu ili njen dio svome saugovaraču ili trećem licu.

Član 130

(Ugovor o nasljeđivanju između bračnih ili vanbračnih partnera)

(1) Izuzetno od odredbe člana 129 ovog zakona, dozvoljeno je zaključivanje ugovora o nasljeđivanju između bračnih ili vanbračnih partnera.

(2) Ugovor o nasljeđivanju mogu zaključiti i budući bračni partneri, a djelovanja ugovora su odgođena do zaključenja braka.

(3) Ugovor o nasljeđivanju je strogo lični akt koji mogu zaključiti samo potpuno poslovno sposobna lica.

Član 131

(Sadržaj ugovora o nasljeđivanju)

(1) Ugovorom o nasljeđivanju se ugovorne strane međusobno određuju za nasljednike ili jedna strana drugu određuje za svog nasljednika što ova strana prihvata.

(2) Ugovorom može biti obuhvaćena cijela imovina ili njen dio, sadašnja kao i buduća imovina.

(3) Zaključenjem ovog ugovora nije ograničena mogućnost raspolaganja imovinom za života. Ukoliko su predmet ugovora nepokretne stvari u zemljišnoj knjizi se može izvršiti zabilježba zabrane otuđenja ili opterećenja.

Član 132

(Forma ugovora o nasljeđivanju)

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi notarski obrađene isprave. Obaveza je notara da stranke pouči o svim nasljednopravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Član 133

(Odnos prema drugim osnovama pozivanja na naslijeđe)

(1) Ukoliko je zaključen ugovor o nasljeđivanju on ima prednost pred nasljeđivanjem na osnovu testamenta i zakona.

(2) Ovim ugovorom se ne može otkloniti primjena odredaba o nužnom nasljeđivanju.

Član 134

(Prestanak ugovora o nasljeđivanju)

(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti u formi notarski obrađene isprave.

(2) Ukoliko brak prestane razvodom ili poništenjem, odnosno ako prestane vanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, osim ako u samom ugovoru nije određeno drukčije.

(3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, osim ako je zakonom drukčije određeno.

(4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Član 135

(Jednostrani raskid ili opoziv ugovora)

(1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uslovljeno ispunjenjem obaveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po općim pravilima obligacionog prava.

(2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala,

druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz naslijeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, osim ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.

(3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi notarski obrađene isprave i saopšten drugoj strani, inače ne proizvodi dejstvo.

(4) Lice koje je nedostojno za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na osnovu ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Član 136

(Evidentiranje u Registar)

Notar koji je sačinio ugovor o nasljeđivanju kao i njegov raskid, odnosno opoziv, dužan je o tome dostaviti podatke u Registar, shodno odredbama člana 128 ovog zakona.

Član 137

(Ništavost ugovora o budućem nasljedstvu ili legatu)

(1) Ništav je ugovor kojim neko otuđuje nasljedstvo kome se nada, kao i svaki ugovor o nasljedstvu trećeg lica koje je još u životu.

(2) Ništav je isto tako i ugovor o legatu ili kojoj drugoj koristi kojom se jedan ugovarač nada iz nasljedstva koje još nije otvoreno.

Član 138

(Ništavost ugovora o sadržaju testamenta)

Ništav je ugovor kojim se neko obavezuje da unese neku odredbu u svoj testament, ili da je ne unese, da opozove neku odredbu iz svog testamenta ili da je ne opozove.

Odjeljak B. Ustupanje i raspodjela imovine za života

Član 139

(Uslovi za punovažnost ustupanja i raspodjele imovine za života)

Predak može pravnim poslom među živima ustupiti i razdijeliti svoju imovinu svojoj djeci i drugim svojim potomcima.

Član 140

(Uslovi valjanosti sporazuma)

(1) Ustupanje i raspodjela imovine u smislu odredaba prethodnog člana punovažni su samo ako su se s tim saglasili sva djeca i drugi potomci ustupiočevi koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu zaostavštinu.

(2) Sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine mora biti sastavljen u formi notarski obrađene isprave.

(3) Potomak koji nije dao saglasnost može je dati naknadno, u istoj formi.

(4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovažni ako je potomak koji se nije saglasio umro prije ostavioca, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao nasljeđa, ili je isključen iz nasljeđa, ili je nedostojan.

Član 141

(Predmet ustupanja i raspodjele imovine)

(1) Ustupanjem i raspodjelom može biti obuhvaćena samo sadašnja imovina ustupiočeva, cjelokupna ili samo jedan njen dio.

(2) Ništava je odredba kojom bi bilo predviđeno kako će se raspodijeliti imovina koja se bude zatekla u zaostavštini ustupiočevoj.

Član 142

(Ustupljena imovina ne ulazi u zaostavštinu)

(1) Kada predak koji je za života izvršio ustupanje i raspodjelu svoje imovine umre, njegovu zaostavštinu sačinjavat će samo ona njegova imovina koja nije obuhvaćena ustupanjem i raspodjelom, kao i dobra koja je naknadno stekao.

(2) Obaveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama iz stava 1 ovog člana i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Član 143

(Ustupljeni dijelovi imovine kao poklon)

(1) Ako se sa ustupanjem i raspodjelom nije saglasio koji od nasljednika, dijelovi imovine koji su ustupljeni ostalim nasljednicima smatraju se kao pokloni i sa njima će se poslije smrti pretka postupiti kao s poklonima učinjenim nasljednicima.

(2) Na isti način postupit će se i ako se ustupiocu poslije ustupanja i raspodjele izvršenih sporazumom sa svim nasljednicima rodi dijete, ili se pojavi nasljednik koji je bio proglašen za umrlog.

Član 144

(Zadržavanje prava prilikom ustupanja i raspodjele)

(1) Prilikom ustupanja i raspodjele ustupilac može za sebe ili za svog bračnog partnera, ili za koje drugo lice zadržati pravo plodouživanja, pravo upotrebe ili pravo stanovanja na svim ustupljenim stvarima, ili na nekim od njih, ili ugovoriti doživotnu rentu u naturi ili novcu, ili doživotno izdržavanje ili kakvu drugu naknadu.

(2) Ako su plodouživanja, pravo upotrebe, pravo stanovanja ili doživotna renta ugovoreni za ustupioca i njegovog bračnog partnera zajedno, u slučaju smrti jednog od njih, to pravo ili renta pripada u cjelini preživjelom bračnom partneru do njegove smrti, ako nije šta drugo ugovoreno, ili ako drukčije ne proizilazi iz okolnosti slučaja.

Član 145

(Prava ustupiočevog bračnog partnera)

(1) Ustupilac može ustupanjem i raspodjelom obuhvatiti svog bračnog partnera uz njegov pristanak.

(2) Ako bračni partner ne bude obuhvaćen ustupanjem i raspodjelom, njegovo pravo na nužni dio ostaje neokrnjeno.

(3) U tom slučaju ustupanje i raspodjela ostaju punovažne, samo se prilikom utvrđivanja vrijednosti zaostavštine radi određivanja nužnog dijela preživjelog bračnog partnera dijelovi ostaviočeve imovine koji su ustupljeni njegovim potomcima smatraju kao poklon.

Član 146

(Dugovi ustupiočevi i pobijanje ustupanja)

(1) Potomci između kojih je ustupilac razdijelio svoju imovinu ne odgovaraju za njegove dugove, ako nije šta drugo određeno prilikom ustupanja i raspodjele.

(2) Povjerioci ustupiočevi mogu pobijati ustupanje i raspodjelu pod uslovima predviđenim za pobijanje raspolaganja bez naknade.

Član 147

(Odgovornost za nedostatke)

Odgovornost za materijalne i pravne nedostatke kakva poslije diobe nastaje između sunasljednika, nastaje i između potomaka poslije ustupanja i raspodjele imovine koju im je izvršio njihov predak.

Član 148

(Opozivanje)

(1) Ustupilac ima pravo da zahtijeva da mu potomak ili bračni partner vrati ono što je primio ustupanjem i raspodjelom, ako je ovaj pokazao grubu neblagodarnost prema njemu.

(2) Isto pravo ima ustupilac ako potomak ili bračni partner ne daje njemu ili kome drugome izdržavanje određeno poslom ustupanja i raspodjele, ili ako ne isplati dugove ustupiočeve čija mu je isplata naložena istim poslom.

(3) U drugim slučajevima neizvršenja tereta određenim poslom ustupanja i raspodjele sud će, vodeći računa o važnosti tereta za ustupioca i o ostalim okolnostima slučaja, odlučiti da li ustupilac ima pravo da zahtijeva vraćanje date imovine, ili samo pravo da traži prinudno izvršenje tereta.

Član 149

(Prava potomaka ili bračnog partnera poslije opozivanja)

(1) Potomak ili bračni partner koji je morao da vrati ustupiocu ono što je primio prilikom ustupanja ili raspodjele moći će da zahtijeva svoj nužni dio poslije smrti ustupioca, ako nije isključen iz naslijeđa, niti je nedostojan da naslijedi ustupioca, niti se odrekao naslijeđa.

(2) Pri izračunavanju njegovog nužnog dijela dijelovi imovine koje je ostavilac za života ustupio i raspodijelio svojim ostalim potomcima

ili bračnom partneru smatrat će se kao poklon.

Odjeljak C. Ugovor o doživotnom izdržavanju

Član 150

(Pojam)

(1) Ugovorom o doživotnom izdržavanju obavezuje se primalac izdržavanja da prenese na davaoca izdržavanja vlasništvo na stvarima ili kojim drugim pravima, a ovaj se obavezuje, kao naknadu za to, da ga izdržava i brine se o njemu do kraja njegovog života i da ga poslije smrti sahrani.

(2) Ako nije drukčije ugovoreno, obaveza izdržavanja obuhvata davanje stana i hrane u domaćinstvu davaoca izdržavanja ili na nekom drugom mjestu određenom ugovorom, kao i zadovoljavanje drugih potreba primaoca izdržavanja i pružanje potrebne njege u bolesti.

(3) Prenos vlasništva na davaoca izdržavanja ugovorom može biti odgođen do smrti primaoca izdržavanja.

(4) Doživotno izdržavanje može biti ugovoreno i u korist trećeg lica.

(5) Ovaj ugovor mogu međusobno zaključiti i lica koja su po zakonu obavezna da se međusobno izdržavaju.

(6) Imovina koja je predmet valjanog ugovora o doživotnom izdržavanju ne ulazi u ostavinsku masu primaoca izdržavanja.

Član 151

(Forma)

(1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u formi notarski obrađene isprave.

(2) Obaveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama ugovora o doživotnom izdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Član 152

(Osiguranje prava primaoca i davaoca izdržavanja)

(1) Ugovoreno ograničenje otuđenja ili opterećenja do smrti primaoca izdržavanja može biti upisano u zemljišnu knjigu.

(2) Ako je prenos prava vlasništva na davaoca izdržavanja odgođen do smrti primaoca izdržavanja, davalac izdržavanja može svoje pravo iz ugovora upisati u zemljišnu knjigu.

Član 153

(Odgovornost davaoca izdržavanja za dugove primaoca izdržavanja)

Davalac izdržavanja ne odgovara poslije smrti primaoca izdržavanja za njegove dugove, ali se može ugovoriti da će određenim povjeriocima odgovarati za njegove postojeće dugove.

Član 154

(Doživotno izdržavanje u korist više lica)

(1) Kada je doživotno izdržavanje ugovoreno za više lica, svako od njih ima zasebno pravo na određena davanja i činjenja.

(2) Smrću nekog od tih lica njegovo pravo na određena davanja i činjenja se gasi i ne prelazi na ostala lica, izuzev ako nije drukčije ugovoreno.

Član 155

(Neprenosivost prava)

Potraživanja primaoca izdržavanja prema davaocu izdržavanja ne mogu se prenositi na drugog.

Član 156

(Raskid ugovora o doživotnom izdržavanju)

(1) Ugovorne strane mogu sporazumno raskinuti ugovor o doživotnom izdržavanju i pošto je počelo njegovo izvršenje.

(2) Ako prema ugovoru o doživotnom izdržavanju ugovarači žive zajedno, pa se njihovi odnosi toliko poremete, da zajednički život postane nepodnošljiv, svaka strana može tražiti od suda raskid ugovora.

(3) Svaka strana može tražiti raskid ugovora ako druga strana ne izvršava svoje obaveze.

(4) U slučaju raskida ugovora svaka strana zadržava pravo da od druge strane traži naknadu koja joj pripada po općim pravilima imovinskog prava.

Član 157

(Uticaj promijenjenih prilika)

(1) Ako su se poslije zaključenja ugovora prilike toliko promijenile da je njegovo ispunjenje postalo znatno otežano, sud će na zahtjev jedne ili druge strane njihove odnose iznova urediti ili ih raskinuti, vodeći računa o svim okolnostima.

(2) Sud može pravo primaoca izdržavanja prenijeti u doživotnu novčanu rentu, ako to odgovara i jednoj i drugoj strani.

Član 158

(Prestanak ugovora o doživotnom izdržavanju)

(1) U slučaju smrti davaoca izdržavanja njegove obaveze prelaze na njegovog bračnog partnera i njegove potomke koji su pozvani na nasljeđe, ako na to pristanu.

(2) Ako oni ne pristanu na produženje ugovora o doživotnom izdržavanju, ugovor se raskida i oni nemaju pravo da traže naknadu za ranije dato izdržavanje.

(3) Ako bračni partner i potomci davaoca izdržavanja nisu u stanju da preuzmu ugovorne obaveze, imaju pravo da traže naknadu od primaoca izdržavanja.

(4) Sud će ovu naknadu odrediti po slobodnoj ocjeni, uzimajući pri tome u obzir imovinske prilike primaoca izdržavanja i lica koja su bila ovlaštena na produženje ugovora o doživotnom izdržavanju.

Član 159

(Poseban slučaj ništavosti ugovora)

Ništav je ugovor u kome je davalac izdržavanja fizičko ili pravno lice koje se u okviru svog zanimanja, odnosno djelatnosti stara o primaocu izdržavanja (medicinsko osoblje, bolnice, različite agencije i slično), ako prethodno za ugovor nije dobijena saglasnost organa starateljstva.

POGLAVLJE V

PRELAZAK ZAOSTAVŠTINE NA NASLJEDNIKE

Odjeljak A. Otvaranje nasljeđa

Član 160

(Smrt i proglašenje lica za umrlo)

(1) Smrću lica otvara se njegovo naslijeđe.

(2) Isto dejstvo ima i proglašenje lica za umrlo.

Član 161

(Otvaranje naslijeđa lica proglašenog za umrlog i početak toka rokova)

(1) Kao dan otvaranja naslijeđa lica koje je proglašeno za umrlo smatra se dan kad je rješenje o proglašenju tog lica za umrlo postalo pravosnažno, ako u samom rješenju nije kao dan smrti određen neki drugi dan.

(2) Rokovi koji po ovom zakonu počinju teći od dana otvaranja naslijeđa, počinju da teku u slučaju proglašenja lica za umrlo tek od dana kad je rješenje o tome postalo pravosnažno.

Član 162

(Sposobnost za nasljeđivanje)

(1) Nasljednik može biti samo lice koje je u životu u trenutku otvaranja naslijeđa.

(2) Dijete već začeto u trenutku otvaranja naslijeđa smatra se kao rođeno, ako se rodi živo.

(3) Na osnovu testamenta mogu naslijediti i pravna lica ukoliko posebnim propisima nije drukčije određeno.

(4) Ako su dva ili više lica izgubila život u istom događaju, smatrat će se da ni jedno od njih nije bilo živo u trenutku otvaranja nasljedstva drugog, ako se ne dokaže suprotno.

Član 163

(Nedostojnost za nasljeđivanje)

Nedostojan je da naslijedi, kako na osnovu zakona tako i na osnovu testamenta i ugovora o nasljeđivanju, kao i da dobije ma šta na osnovu testamenta ili ugovora o nasljeđivanju:

a) ko je s umišljajem lišio ili pokušao da liši života ostavioca,

b) ako je prinudom ili prijetnjom natjerao ili prevarom naveo ostavioca da sačini ili opozove testament, odnosno ugovor o nasljeđivanju, ili neku odredbu testamenta, odnosno ugovora o nasljeđivanju, ili ga je spriječio da to učini,

c) ko je uništio ili sakrio ostaviočev testament ili ugovor o nasljeđivanju u namjeri da spriječi ostvarenje posljednje volje ostaviočeve, kao i onaj ko je falsifikovao ostaviočev testament ili ugovor o nasljeđivanju,

d) ko se teže ogriješio o obavezu izdržavanja prema ostaviocu prema kome je imao zakonsku obavezu izdržavanja, kao i onaj ko nije htio ukazati ostaviocu nužnu pomoć koju mu je mogao pružiti bez opasnosti po vlastiti život, ili ga je ostavio bez pomoći u prilikama koje su opasne po život ili zdravlje,

e) građanin koji je pobjegao iz zemlje da bi izbjegao osudu za teže krivično djelo,

f) ko je krivičnim djelom s umišljajem doveo ostavioca u stanje stalne nesposobnosti za sačinjavanje testamenta ili ugovora o nasljeđivanju, ili je krivičnim djelom s umišljajem stekao povoljniji nasljednopravni položaj.

Član 164

(Dejstvo nedostojnosti)

(1) Nedostojnost ne smeta potomcima nedostojnog i oni nasljeđuju kao da je on umro prije ostavioca.

(2) Nedostojnost prestaje oproštajem ostavioca u formi propisanoj za punovažnost testamenta, odnosno ugovora o nasljeđivanju.

(3) Oproštaj se ne može dati ako je nedostojni nasljednik pobjegao iz zemlje da bi izbjegao osudu za teže krivično djelo ili je vršio neprijateljsku djelatnost protiv Bosne i Hercegovine, pa se do smrti ostavioca ne vrati u zemlju.

(4) Postojanje nedostojnosti sud utvrđuje po službenoj dužnosti osim u slučaju iz tačke d) prethodnog člana.

Član 165

(Postupak za zaostavštinu kad su nasljednici nepoznati)

(1) Ako nije poznato da li ima nasljednika sud će oglasom objavljenim u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ pozvati lica koja polažu pravo na naslijeđe da se prijave sudu.

(2) Ako se po proteku jedne godine od objavljivanja oglasa ne pojavi ni jedan nasljednik, zaostavština se predaje u vlasništvo Brčko distriktu, ali se s tim nasljednik koji bi se javio najkasnije u roku od deset godina od predaje zaostavštine ne lišava prava da mu se preda zaostavština ili dio koji mu pripada.

Član 166

(Staralac zaostavštine)

(1) Kad su nasljednici nepoznati ili nepoznatog boravišta, kao i u ostalim slučajevima kad je to potrebno, sud će postaviti privremenog staraoca zaostavštine koji je ovlašten da u ime nasljednika podnosi tužbu, naplaćuje potraživanja i isplaćuje dugove i uopće da zastupa nasljednike.

(2) Sud je ovlašten, kada je to potrebno, odrediti posebna prava i dužnosti staraoca zaostavštine.

(3) Žalba protiv rješenja o postavljanju privremenog staraoca ne odgađa njegovo izvršenje.

(4) O postavljanju privremenog staraoca sud će obavijestiti organ starateljstva koji može postaviti drugog staraoca.

(5) U pogledu polaganja računa i nagrade privremenom staraocu primjenjuju se odredbe propisane za izvršioca testamenta.

Odjeljak B. Sticanje zaostavštine i odricanje od naslijeđa

Član 167

(Prelazak zaostavštine na nasljednike)

Zaostavština umrlog lica prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti.

Član 168

(Odricanje od naslijeđa)

(1) Nasljednik se može odreći od naslijeđa izjavom u formi notarski obrađene isprave ili izjavom datom na zapisnik kod suda do donošenja prvostepene odluke.

(2) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao od naslijeđa ako nije izričito izjavio da se odriče samo u svoje ime.

(3) Ako su potomci maloljetni za ovo odricanje nije potrebno odobrenje organa starateljstva.

(4) Nasljednik koji se odrekao od naslijeđa samo u svoje ime, smatra se kao da nikad nije bio nasljednik.

(5) Ako se odreknu od naslijeđa svi nasljednici koji u trenutku smrti ostavioca pripadaju najbližem nasljednom redu, na naslijeđe se pozivaju nasljednici sljedećeg nasljednog reda. Za slučaj da se nasljedstva odreknu ostali nasljednici prvog nasljednog reda bračni partner ostaje u prvom nasljednom redu.

Član 169

(Prelazak prava na odricanje od naslijeđa)

(1) Ako je nasljednik umro prije okončanja rasprave zaostavštine, a nije se odrekao od naslijeđa, pravo odricanja prelazi na njegove nasljednike.

(2) Isto vrijedi i u slučaju kada je nasljednik umro nakon okončanja ostavinske rasprave, a prije donošenja prvostepene odluke.

Član 170

(Nemogućnost odricanja od naslijeđa)

(1) Ne može se odreći od naslijeđa nasljednik koji je raspolagao cijelom, ili jednim dijelom zaostavštine.

(2) Mjere koje jedan nasljednik preduzme samo radi očuvanja zaostavštine, kao i mjere tekuće uprave, ne lišavaju ga prava da se odrekne naslijeđa.

Član 171

(Sadržaj izjave o odricanju od naslijeđa)

(1) Odricanje od naslijeđa ne može biti djelimično ni pod uslovom.

(2) Odricanje od naslijeđa ne odnosi se na naknadno pronađenu imovinu.

(3) Odricanje u korist određenog nasljednika ne smatra se kao odricanje od naslijeđa. Ovakvo odricanje se smatra kao izjava o ustupanju svog nasljednog dijela.

Član 172

(Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno)

(1) Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno nema nikakvog pravnog dejstva.

(2) Izuzetno od odredbe prethodnog stava, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se sporazumom s pretkom odreći od naslijeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kada se bračni partner odriče od naslijeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera.

(3) Za punovažnost ovog sporazuma potrebno je da bude sastavljen u formi notarski obrađene isprave.

(4) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako sporazumom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije šta drugo određeno.

Član 173

(Neopozivost izjave o odricanju ili o primanju nasljedstva i njezino poništenje)

(1) Izjava o odricanju od naslijeđa ili o primanju naslijeđa, ne može se opozvati.

(2) Nasljednik može izjavu iz stava 1 ovog člana pobijati po općim pravilima o pobijanju pravnih poslova zbog mana volje.

Član 174

(Priraštaj)

Dio testamentarnog nasljednika koji se odrekao naslijeđa pripada ostaviočevim zakonskim nasljednicima, ako iz samog testamenta ne proizilazi druga namjera zavještaočeva.

Član 175

(Odricanje od naslijeđa samo u svoje ime)

Dio zakonskog nasljednika koji se odrekao naslijeđa samo u svoje ime nasljeđuje se kao da je taj nasljednik umro prije ostavioca.

Član 176

(Zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine)

(1) Pravo nasljednika na zahtjev za predaju zaostavštine zastarijeva prema savjesnom držaocu za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a najdalje za deset godina računajući za zakonskog nasljednika i nasljednika po ugovoru o nasljeđivanju od smrti ostaviočeve, a za testamentarnog nasljednika od proglašenja testamenta.

(2) Prema nesavjesnom držaocu ovo pravo zastarijeva za dvadeset godina.

Odjeljak C. Odgovornost nasljednika za dugove ostaviočeve

Član 177

(Obim odgovornosti nasljednika)

(1) Nasljednik odgovora za dugove ostaviočeve do visine vrijednosti naslijeđene imovine.

(2) Nasljednik koji se odrekao naslijeđa ne odgovara za dugove ostaviočeve.

(3) Kada ima više nasljednika oni odgovaraju solidarno za dugove ostaviočeve i to svaki do visine vrijednosti svog nasljednog dijela, bez obzira da li je izvršena dioba nasljedstva.

(4) Među nasljednicima dugovi se dijele srazmjerno njihovim nasljednim dijelovima, ako testamentom ili ugovorom o nasljeđivanju nije drukčije određeno.

Član 178

(Odvajanje zaostavštine)

(1) Povjerioci ostaviočevi mogu zahtijevati u roku od tri mjeseca od otvaranja naslijeđa da se zaostavština odvoji od imovine nasljednika,

ako učine vjerovatnim postojanje potraživanja i opasnost da bez odvajanja ne bi mogli namiriti svoja potraživanja.

(2) U tom slučaju nasljednik ne može raspolagati stvarima i pravima zaostavštine niti se njegovi povjerioci mogu iz njih naplatiti, dok se ne naplate povjerioci koji su tražili odvajanje.

(3) Povjerioci ostaviočevi koji su tražili ovo odvajanje mogu naplatiti svoja potraživanja samo iz sredstava zaostavštine.

(4) Odvojenoj zaostavštini sud može postaviti staraoca.

(5) Na zahtjev ostaviočevih povjerilaca sud može odrediti čuvanje odvojene zaostavštine. Troškove povjeravanja zaostavštine na čuvanje dužni su snositi povjerioci koji su to zahtijevali.

(6) Ako povjerilac koji je zahtijevao odvajanje nema izvršnu ispravu ili ako već prije nije pokrenuo postupak radi ostvarenja svog potraživanja, dužan je pokrenuti postupak radi ostvarenja potraživanja u roku koji mu odredi sud rješenjem o odvajanju zaostavštine. Ako povjerilac ne pokrene postupak na koji je upućen u roku koji mu je određen, sud će po službenoj dužnosti svoje rješenje o odvajanju zaostavštine staviti van snage.

(7) O zahtjevu povjerioca sud odlučuje rješenjem u ostavinskom postupku. Žalba protiv tog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Odjeljak D. Dioba nasljedstva

Član 179

(Pravo na diobu)

(1) Diobu nasljedstva može zahtijevati svaki nasljednik.

(2) Pravo na diobu nasljedstva ne može zastarjeti.

(3) Ništav je ugovor kojim se nasljednik odriče prava da traži diobu kao i odredba u testamentu kojom se dioba zabranjuje ili ograničava.

(4) Dioba se provodi uz odgovarajuću primjenu pravila o diobi suvlasništva i dejstvima diobe, ako ugovorom o nasljeđivanju, testamentom ili ovim zakonom nije šta drugo određeno.

Član 180

(Nasljednička zajednica)

(1) Do utvrđenja koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinim nasljednicima, sunasljednici upravljaju i raspolažu svim što čini nasljedstvo po pravilima po kojima zajednički vlasnici upravljaju i raspolažu stvarima, osim onim što je povjereno na upravljanje izvršiocu testamenta ili staraocu zaostavštine.

(2) Pošto bude utvrđeno koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinim nasljednicima, do diobe sunasljednici upravljaju i raspolažu svime što je do tada bilo zajedničko po pravilima po kojima suvlasnici upravljaju i raspolažu stvarima, osim onim što je povjereno na upravljanje izvršiocu testamenta ili staraocu zaostavštine.

(3) Ako nema izvršioca testamenta, a nasljednici se ne slože o upravljanju nasljedstvom, sud će na zahtjev jednog od njih, postaviti upravnika koji će u njihovo ime upravljati nasljedstvom, ili odrediti svakom nasljedniku dio nasljedstva kojim će on upravljati. Za upravnika sud može postaviti i nekog od nasljednika.

(4) Upravnik može s odobrenjem suda raspolagati stvarima iz zaostavštine ako je za to ovlašten testamentom ili ako je to potrebno radi isplate troškova ili otklanjanja štete na nasljedstvu.

Član 181

(Pravo na nasljedni dio prije diobe)

(1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio potpuno ili djelimično, samo na sunasljednike.

(2) Ugovor o prenosu nasljednog dijela mora biti notarski obrađen.

(3) Ugovor nasljednika s licem koje nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obavezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio saugovaraču, odnosno po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na saugovarača.

Član 182

(Pravo nasljednika koji je živio ili privređivao u zajednici sa ostaviocem)

(1) Na zahtjev nasljednika koji je živio ili privređivao u zajednici sa ostaviocem, sud može, kad to iziskuje opravdana potreba, odlučiti da mu se ostave pojedine stvari pokretne ili nepokretne ili grupe stvari, koje bi pripale u dio ostalih nasljednika, a da im on vrijednost tih stvari isplati u novcu u roku koji sud prema okolnostima odredi. Rješenje suda kojim udovoljava tom zahtjevu je izvršna isprava.

(2) Sunasljednik koji je poljoprivrednik ne mora učiniti vjerovatnim opravdanu potrebu iz stava 1 ovog člana kada se radi o nasljeđivanju poljoprivrednog zemljišta i stvari koje služe obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

(3) Za tako određeni iznos lica iz stava 1 ovog člana imaju, radi osiguranja iznosa koji im je dužan platiti do isplate, zakonsko založno pravo na dijelovima zaostavštine dodijeljenom nasljedniku.

(4) Ako isplata ne bude izvršena u roku, ostali nasljednici imaju pravo da traže naplatu svog potraživanja ili predaju stvari koje bi im inače pripale na ime nasljednog dijela.

Član 183

(Dioba predmeta domaćinstva)

(1) Predmeti domaćinstva koji služe za zadovoljenje svakodnevnih potreba nasljednika koji je živio sa ostaviocem u istom domaćinstvu, a koji nije njegov potomak ni njegov bračni partner, ostavit će se na njegov zahtjev tom nasljedniku, a njihova vrijednost će se uračunati u dio tog nasljednika.

(2) Ukoliko vrijednost predmeta premašuje vrijednost nasljednog dijela, nasljednik kome su ti predmeti ostavljeni isplatit će ovu razliku nasljednicima u novcu.

Član 184

(Obaveza zaštite među nasljednicima poslije diobe)

(1) Svakom nasljedniku ostali nasljednici odgovaraju po samom zakonu ako bi mu neko treće lice, pozivajući se na neko pravo zasnovano prije diobe oduzelo stvar koja je stavljena u njegov nasljedni dio, ili inače smanjilo njegovo pravo.

(2) Oni jamče isto tako da stvari stavljene u njegov dio nemaju skrivenih nedostataka. Nasljednici jamče da potraživanje ostavioca stavljeno u dio jednog nasljednika postoji i da će se moći naplatiti od dužnika do iznosa koji mu je ostavljen u dio.

(3) Obaveza jemstva za postojanje i naplativost potraživanja traje tri godine po završenoj diobi, a za potraživanja koja dospijevaju poslije diobe ona traje tri godine do dospjelosti obaveze.

(4) U svim slučajevima jemstva po odredbama prethodnih stavova svaki nasljednik jamči i duguje naknadu srazmjerno svom nasljednom dijelu.

DIO DRUGI

POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA

POGLAVLJE VI

SASTAVLJANJE SUDSKOG TESTAMENTA, ČUVANJE I OPOZIVANJE TESTAMENTA

Član 185

(Nadležnost)

(1) Za sastavljanje sudskog testamenta, čuvanje testamenta u sudu i za opozivanje testamenta pred sudom nadležan je Osnovni sud Brčko distrikta BiH.

(2) Poslove oko sastavljanja, uzimanja na čuvanje i opozivanje testamenta vrši sudija pojedinac.

Član 186

(Sastavljanje sudskog testamenta)

(1) Kad se testament sastavlja u sudu po pokazivanju zavještaoca, sudija će prethodno utvrditi identitet zavještaoca.

(2) Sudija će zatim saslušati kazivanje zavještaoca koje će vjerno zabilježiti u zapisnik, po mogućnosti riječima samog zavještaoca, pazeći pri tom da volja zavještaoca bude jasno izražena.

(3) U zapisnik će se unijeti i sve okolnosti koje bi mogle biti od uticaja na punovažnost testamenta.

(4) Kad je to potrebno, sudija će zavještaocu objasniti propise koji ograničavaju zavještaoca u raspolaganju testamentom.

(5) Pošto zavještalac sam pročita zapisnik ili mu sudija pročita, ako ne zna da čita, i zavještalac izjavi da je njegova posljednja volja u svemu vjerno zabilježena, sudija će sve to potvrditi u samom zapisniku i ovjeriti svojim potpisom.

(6) Zapisnik potpisuju, pored sudije, zapisničar, zavještalac, svjedoci identiteta i svjedoci testamenta.

(7) Ako zavještalac i svjedoci identiteta ne znaju pisati, stavit će na zapisnik svoj rukoznak.

Član 187

(Utvrđivanje identiteta zavještaoca i svjedoka)

(1) Ako sudija ne poznaje zavještaoca lično i po imenu, identitet zavještaoca se utvrđuje ličnom kartom i ako zavještalac nema ličnu kartu, a ni sudija ga lično i po imenu ne poznaje, dovoljno je da njegov identitet posvjedoče dva punoljetna svjedoka.

(2) Identitet svjedoka testamenta i svjedoka identiteta zavještaoca, ako ih sudija lično ne poznaje, utvrdit će se ličnom kartom.

(3) U zapisniku će se navesti način na koji je utvrđen identitet zavještaoca i svjedoka identiteta, odnosno svjedoka testamenta.

Član 188

(Testament sastavljen od više listova)

(1) Ako se zapisnik o sastavljanju testamenta sastoji od više listova, svi listovi će se proširi jemstvenikom i oba kraja jemstvenika zapečatiti sudskim pečatom.

(2) Svaki list zavještalac će posebno potpisati odnosno na njemu staviti svoj rukoznak.

(3) Na kraju zapisnika naznačit će se od koliko se listova sastoji testament.

Član 189

(Čuvanje sudskog testamenta i predaja zavještaocu)

(1) Testament sastavljen u sudu zavještalac može ostaviti na čuvanje sudu, a može zahtijevati da mu se preda.

(2) Ako zavještalac ostavi sudski testament na čuvanje sudu, sudija će narediti da se testament stavi u poseban omot i zapečati, a zavještaocu će se, na njegov zahtjev, izdati potvrda da je testament sastavljen i ostavljen sudu na čuvanje.

(3) Testament se u sudu čuva odvojeno od ostalih spisa.

(4) Kad zavještalac traži da mu se preda sudski testament, sudija će mu predati zapisnik o sastavljanju tog testamenta u posebnom zapisniku koji potpisuje zavještalac, utvrdit će se da je testament sastavljen u sudu i predat zavještaocu.

Član 190

(Sastavljanje testamenta zavještaocu koji ne zna službeni jezik ili je nijem)

(1) Ako zavještalac ne zna službeni jezik, pozvat će se sudski tumač i još dva svjedoka koji uz službeni jezik znaju i jezik i pismo zavještaoca, pa će se testament pred njima napisati onako kako ga tumač prevede na službeni jezik.

(2) Ako je zavještalac nijem, pozvat će se sudski tumač i dva svjedoka koji se sa zavještaocem mogu sporazumjeti.

(3) Zapisnik o sastavljanju testamenta u slučajevima iz prethodnih stavova potpisuju i tumač i svjedoci.

Član 191

(Povjeravanje testamenta sudu)

(1) Kad se preda na čuvanje testament koji nije sastavljen u sudu, zavještalac ga predaje lično sudiji, otvorenog ili u zatvorenom omotu.

(2) O predaji testamenta, sastavit će se zapisnik u kome se mora navesti kako je utvrđen identitet zavještaoca.

(3) Otvoreni testament stavit će se u poseban omot i zapečatiti, a zavještaocu će se, na njegov zahtjev, izdati potvrda da je testament povjeren na čuvanje sudu.

(4) Ako je na čuvanje predat otvoren testament sudija će zavještaoca upozoriti na nedostatke zbog kojih testament ne bi bio punovažan.

Član 192

(Vraćanje testamenta zavještaocu)

(1) Testament koji se nalazi na čuvanju kod suda vratit će se zavještaocu na njegov zahtjev.

(2) Testament će se vratiti i zavještaočevom punomoćniku koji ima ovjerenu punomoć za taj posao.

(3) O vraćanju testamenta sastavit će se zapisnik u kome će se navesti način na koji je utvrđen identitet lica kome se vraća testament.

(4) Ako se testament vraća punomoćniku, punomoć će se priložiti zapisniku i zadržati u sudu.

Član 193

(Čuvanje isprava o usmenom testamentu)

(1) Ako su svjedoci usmenog testamenta podnijeli sudu pismeno koje sadrži volju zavještaoca, sud će prijem ovakvog pismena zapisnički utvrditi, staviti u poseban omot i zapečatiti.

(2) Sud će postupiti po odredbi prethodnog stava i kad svjedoci usmenog testamenta dođu u sud da usmeno ponove izjavu zavještaoca.

(3) Prilikom uzimanja izjava svjedoka sud će nastojati da utvrdi izjavu volje zavještaoca, a pored toga ispitat će i okolnosti od kojih zavisi punovažnost usmenog testamenta.

(4) Isprave o usmenom testamentu čuvat će se u sudu odvojeno od ostalih spisa.

Član 194

(Opozivanje testamenta pred sudom)

(1) Zavještalac može pred sudom opozvati svoj testament.

(2) Na opozivanje testamenta pred sudom shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona koje važe za sastavljanje sudskog testamenta.

(3) Kad zavještalac opozove testament opozivanje će se zabilježiti na testamentu koji se čuva u sudu.

Član 195

(Sastavljanje i opozivanje testamenta van sudske zgrade)

U slučaju potrebe sud će sastaviti testament i primiti izjavu o opozivanju testamenta i van sudske zgrade.

Član 196

(Obavještavanje suda zavještaočevog prebivališta)

Ako je testament sastavljen u Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH zavještaoca koji nema prebavalište u Brčko distriktu, ili ako je takav testament predat Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH na čuvanje, ili je pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH opozvan, Osnovni sud je dužan da o tome odmah izvijesti sud u Bosni i Hercegovini na čijem području zavještalac ima prebivalište

POGLAVLJE VII

POSTUPAK S TESTAMENTOM

Član 197

(Predaja testamenta sudu)

(1) Testament koji je umrli ostavio dostavit će se u sud zajedno sa smrtovnicom.

(2) Organ koji sastavlja smrtovnicu provjerit će da li je umrli ostavio testament, odnosno da li postoji isprava ili dokazi o usmenom testamentu.

Član 198

(Proglašenje testamenta)

(1) Kad sud utvrdi da je lice koje je ostavilo testament umrlo ili da je proglašeno umrlim otvorit će njegov testament bez povrede pečata, pročitat će ga i o tome sastaviti zapisnik.

(2) Ovako će se postupiti bez obzira da li je testament po zakonu punovažan i da li ima više testamenata.

(3) Otvaranje i čitanje testamenta izvršit će se u prisustvu dva punoljetna građanina koji mogu biti i lica koja su pozvana na naslijeđe.

(4) Proglašenju testamenta mogu prisustvovati nasljednici, legatari i druga zainteresovana lica i tražiti prepis testamenta.

(5) Osnovni sud Brčko distrikta BiH će otvoriti i pročitati testament koji se kod njega nađe ili mu bude podnesen, iako je za raspravljanje zaostavštine nadležan drugi sud u Bosni i Hercegovini ili inostrani organ.

Član 199

(Zapisnik o proglašenju pismenog testamenta)

(1) Zapisnik o proglašenju pismenog testamenta treba da sadrži:

a) koliko je testamenata nađeno, koji datum nose i gdje su nađeni,

b) ko je testamente predao sudu ili sastavljaču smrtovnice,

c) da li je testament predat otvoren ili zatvoren i kakvim je pečatom bio zapečaćen,

d) koji su svjedoci prisustvovali otvaranju i proglašenju testamenta.

(2) Ako je prilikom otvaranja testamenta primijećeno da je pečat povrijeđen ili da je u testamentu nešto brisano, precrtano ili ispravljano ili ako se šta drugo sumnjivo nađe mora se i to u zapisniku navesti.

(3) Zapisnik potpisuju sudija, zapisničar i svjedoci.

(4) Na proglašeni testament sud će staviti potvrdu o njegovom proglašenju s naznačenjem datuma proglašenja, kao i broj i datum ostalih pronađenih testamenata.

Član 200

(Proglašenje usmenog testamenta)

(1) Ako je umrli sačinio usmeni testament, i o tome postoji isprava koju su svjedoci svojeručno potpisali, sud će sadržaj ove isprave proglasiti po odredbama koje važe za proglašenje pismenog testamenta.

(2) Ako takve isprave nema, svjedoci pred kojima je usmeni testament izjavljen saslušat će se ponaosob o sadržaju testamenta, a naročito o okolnostima od kojih zavisi njegova punovažnost, pa će zapisnik o saslušanju ovih svjedoka proglasiti po odredbama koje važe za proglašenje pismenog testamenta.

(3) Ako stranka zahtijeva da se svjedoci usmenog testamenta saslušaju pod zakletvom ili ako sud nađe da je takvo saslušanje potrebno, odredit će ročište za saslušanje ovih svjedoka na koje će pozvati predlagača, a ostala zainteresovana lica samo ako se time ne bi odugovlačio postupak.

Član 201

(Proglašenje nestalog ili uništenog testamenta)

(1) Ako je pismeni testament nestao ili je uništen nezavisno od ostaviočeve volje, a među zainteresovanim licima nema spora o ranijem postojanju tog testamenta, o formi u kojoj je sastavljen, o načinu nestanka ili uništenja, kao ni o sadržaju testamenta, ostavinski sud će o tome saslušati sva zainteresovana lica i po njihovim prijedlozima izvesti potrebne dokaze, pa će taj zapisnik proglasiti po odredbama koje važe za proglašavanje pismenog testamenta.

(2) Ako bi zaostavština, kad ne bi bilo testamenta, postala vlasništvo Brčko distrikta, sporazum zainteresovanih lica o ranijem postojanju testamenta, o njegovom obliku i sadržaju važi samo uz saglasnost nadležnog organa.

(3) Ako među zainteresovanim licima ima lica koja nisu sposobna da se sama staraju o svojim poslovima, sporazum iz prethodnih stavova važi samo uz saglasnost organa starateljstva.

Član 202

(Dostavljanje i čuvanje isprava o proglašenju testamenta)

(1) Zapisnik o proglašenju testamenta s izvornim pismenim testamentom, odnosno s ispravom o usmenom testamentu ili zapisnikom o saslušanju svjedoka usmenog testamenta, dostavit će se ostavinskom sudu, a sud koji je testament proglasio zadržat će njihov prepis.

(2) Izvorni pismeni testament, isprava o usmenom testamentu, zapisnik o saslušanju svjedoka usmenog testamenta, kao i zapisnik o sadržaju nestalog ili uništenog pismenog testamenta, čuvat će se u sudu odvojeno od drugih spisa, a njihov ovjereni prepis priložit će se spisima.

POGLAVLJE VIII

POSTUPAK ZA RASPRAVLJANE ZAOSTAVŠTINE

Odjeljak A. Opće odredbe

Član 203

(Predmet postupka za raspravljanje zaostavštine)

U postupku za raspravljanje zaostavštine sud utvrđuje ko su nasljednici umrlog, koja imovina sačinjava njegovu zaostavštinu i koja prava iz zaostavštine pripadaju nasljednicima, legatarima i drugim licima.

Član 204

(Vanparnični postupak)

(1) Postupak za raspravljanje zaostavštine je vanparnični postupak.

(2) Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, u postupku za raspravljanje zaostavštine na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje vanparnični i parnični postupak.

Član 205

(Nadležnost za provođenje ostavinskog postupka)

(1) Ostavinski postupak se u prvom stepenu provodi pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH, odnosno pred notarom kao povjerenikom suda.

(2) U Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH postupak provodi sudija pojedinac.

(3) Sud će povjeriti notaru provođenje ostavinskog postupka i dostaviti mu spis bez odgađanja u skladu s odredbom člana 264 ovog zakona.

(4) Kada notar provodi radnje u ostavinskom postupku kao povjerenik suda ovlašten je, kao i sudija Osnovnog suda, preduzimati

sve radnje u postupku i donositi sve odluke, osim odluka za koje je ovim zakonom drukčije određeno.

Član 206

(Mjesna nadležnost)

(1) Za raspravljanje zaostavštine lica koje je u času smrti imalo prebivalište u Brčko distriktu, a koje je državljanin Bosne i Hercegovine, u pogledu nepokretne imovine koja se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine i u pogledu njegove pokretne imovine, bez obzira gdje se nalazi, isključivo je nadležan Osnovni sud.

(2) Ako se nepokretna imovina lica iz stava 1 ovog člana nalazi u inostranstvu, Osnovni sud će biti nadležan samo ako po zakonima države u kojoj se nalazi imovina nije nadležan inostrani organ.

(3) Za raspravljanje zaostavštine Osnovni sud će postupati kao ostavinski sud i u slučaju kada ostavilac nije imao prebivalište u Brčko distriktu, ali je imao boravište u Brčko distriktu, ukoliko zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

(4) Ako ostavilac u vrijeme smrti nije imao prebivalište ni boravište u Brčko distriktu, Osnovni sud će postupati kao ostavinski sud ukoliko se na području Brčko distrikta nalazi zaostavština ili pretežan dio zaostavštine.

Član 207

(Svojstvo stranke)

Strankom se u smislu ovog zakona smatraju nasljednici i legatari, kao i druga lica koja ostvaruju neko pravo iz zaostavštine.

Član 208

(Opća pravila postupanja)

(1) Tokom cijelog postupka sud će paziti da prava stranaka budu što prije utvrđena i osigurana.

(2) Sud je dužan naročito paziti da se zaštite i ostvare prava lica koja se zbog maloljetnosti, duševne bolesti ili drugih okolnosti nisu sposobna brinuti o svojim pravima i obavezama.

(3) U ostavinskom postupku javnost je isključena.

Član 209

(Dokazi)

(1) Sud donosi odluku na osnovu rezultata cjelokupne rasprave.

(2) Sud je ovlašten utvrđivati činjenice koje stranke u postupku nisu iznijele, te izvesti i dokaze koje one nisu predložile, ako ocijeni da su te činjenice i ti dokazi važni za odlučivanje u skladu s ovim zakonom.

(3) Odluka se može zasnivati i na dokazima koji nisu izvedeni pred sudom koji donosi odluku.

Član 210

(Radnje u postupku)

Sudija sa zapisničarom prima izjave o odricanju od naslijeđa i izvodi dokaze.

Član 211

(Zapisnici i bilješke)

(1) O radnjama preduzetim u postupku po pravilu se sastavlja zapisnik.

(2) O manje važnim izjavama stranaka i obavijestima koje sud prikuplja može se umjesto zapisnika sastaviti samo bilješka u spisu.

(3) Zapisnik potpisuju stranke ako su prisustvovale radnji u postupku, sudija koji je sastavio zapisnik, te zapisničar.

(4) Bilješku na spisu potpisuje lice koje ju je sastavilo.

Član 212

(Odluke)

(1) Odluke se u postupku donose u obliku rješenja.

(2) Rješenja protiv kojih je dozvoljen prigovor, odnosno žalba i rješenja drugostepenog suda moraju biti obrazložena.

Član 213

(Prigovor protiv rješenja)

(1) Protiv rješenja koje je kao povjerenik suda u ostavinskom postupku donio notar dozvoljen je prigovor sudu u roku od osam

dana od dana dostavljanja rješenja strankama.

(2) U pogledu prigovora iz stava 1 ovog člana, ako ovim zakonom nije drukčije određeno, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje žalba u parničnom i vanparničnom postupku.

Član 214

(Postupak povodom prigovora)

(1) Prigovor se dostavlja notaru koji ga je dužan bez odgađanja zajedno sa spisom dostaviti Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH.

(2) O prigovoru odlučuje sudija pojedinac.

Član 215

(Odluke suda o prigovoru protiv rješenja notara)

(1) Neblagovremene, nepotpune i nedozvoljene prigovore sud će odbaciti.

(2) Odlučujući o prigovoru protiv rješenja koji je donio notar, sud može u cijelosti ili djelimično rješenje održati na snazi ili ga ukinuti.

(3) Kada sud ukine rješenje ili ga djelimično održi na snazi, sam će odlučiti o ukinutom dijelu rješenja.

(4) Protiv rješenja suda kojim je rješenje notara u cijelosti ili djelimično ukinuto nije dozvoljena posebna žalba.

(5) U slučaju iz stava 3 ovog člana sud će provesti radnje koje ocijeni potrebnim.

(6) Rješenje o prigovoru dostavit će se strankama i notaru.

Član 216

(Žalba protiv rješenja)

(1) Protiv rješenja prvostepenog suda dozvoljena je žalba, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Žalba se podnosi u roku od 15 dana od dana dostavljanja prvostepenog rješenja.

Član 217

(Postupak po žalbi)

(1) Žalba se podnosi prvostepenom sudu koji može povodom blagovremeno izjavljene žalbe sam novim rješenjem preinačiti pobijano rješenje, ako se time ne povređuju prava drugih lica zasnovana na tom rješenju.

(2) Ako prvostepeni sud ne preinači svoje rješenje, dostavit će žalbu drugostepenom sudu, bez obzira na to da li je žalba podnesena u roku koji zakon određuje.

(3) Drugostepeni sud rješava, po pravilu, samo o žalbama koje su blagovremeno podnesene, ali može uzeti u obzir i žalbu koja je neblagovremeno podnesena ako se time ne povrjeđuju prava drugih lica koja se zasnivaju na pobijanom rješenju.

(4) Ako je protiv rješenja dozvoljena posebna žalba sud će, ako ne postupi prema odredbi stava 1 ovog člana, prepis spisa sa žalbom dostaviti drugostepenom sudu. Ne čekajući odluku drugostepenog suda, prvostepeni sud preduzimat će one radnje koje je ovlašten preduzimati u ostavinskom postupku, nezavisno od ishoda žalbenog postupka, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 218

(Vanredni pravni lijekovi)

U ostavinskom postupku nisu dozvoljeni vanredni pravni lijekovi.

Član 219

(Troškovi postupka)

(1) Svaka stranka snosi troškove koje je imala tokom ili povodom postupka.

(2) Ako je bilo zajedničkih troškova, sud će odrediti u kojoj će razmjeri stranke snositi te troškove.

(3) Po prijedlogu jedne stranke sud može odlučiti da druga stranka naknadi troškove koje joj je prouzrokovala očigledno nesavjesnim postupanjem.

Odjeljak B. Prethodne radnje

Član 220

(Sastavljanje smrtovnice)

(1) Kada neko lice umre ili bude proglašeno umrlim matičar nadležan za upis činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih sastavit će smrtovnicu i obavezno je dostaviti sudu u roku od 15 dana po izvršenom upisu.

(2) Smrtovnica se sastavlja na osnovu podataka iz matične knjige umrlih, podataka dobijenih od srodnika umrlog, od lica s kojima se umrli živio, te od drugih lica koja ih mogu pružiti.

(3) Ako organ iz stava 1 ovog člana nije u mogućnosti pribaviti podatke za sastavljanje smrtovnice, dostavit će smrtovnicu samo s onim podacima kojima raspolaže (u daljnjem tekstu: nepotpuna smrtovnica), navodeći razloge zbog kojih nije mogao sastaviti potpunu smrtovnicu i ukazujući na podatke koji bi mogli poslužiti ostavinskom sudu za pronalaženje nasljednika i imovine umrlog.

(4) Ako je ostavinskom sudu predata nepotpuna smrtovnica ili samo izvod iz matične knjige umrlih, on će na zapisnik u ostavinskoj raspravi utvrditi sve podatke koje treba sadržavati smrtovnica.

(5) Smrtovnica se sastavlja i u slučaju kada umrli nije ostavio imovinu.

(6) Smrtovnica ima dokaznu snagu javne isprave samo u pogledu podataka koji su preuzeti iz matične knjige umrlih.

Član 221

(Sadržaj smrtovnice)

(1) U smrtovnicu se unose:

a) prezime i ime ostavioca, po mogućnosti jedinstveni matični broj građanina, ime jednog od njegovih roditelja, ostaviočevo zanimanje, datum rođenja i državljanstvo, a za ostavioca koji je bio u braku i prezime koje je imao prije sklapanja braka,

b) dan, mjesec i godina, mjesto i, po mogućnosti, sat smrti,

c) mjesto u kojem je ostavilac imao prebivalište, odnosno boravište.

(2) U smrtovnici treba, ako je to moguće, navesti:

a) prezime i ime, datum rođenja, zanimanje, prebivalište, odnosno boravište ostaviočevog bračnog, odnosno vanbračnog partnera i

bračne, vanbračne i usvojene djece,

b) prezime i ime, datum rođenja i prebivalište, odnosno boravište ostalih srodnika koji bi mogli biti pozvani na nasljedstvo na osnovu zakona, kao i lica koja su pozvana na nasljedstvo na osnovu testamenta,

c) mjesto gdje se nalazi imovina koju je ostavio ostavilac, ima li imovine za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, ima li gotovog novca, papira od vrijednosti, dragocjenosti, štednih knjižica ili kakvih drugih važnih isprava, da li je ostavilac ostavio dugova i koliko, je li ostavio pisani testament ili zaključio ugovor o nasljeđivanju ili ugovor o doživotnom izdržavanju ili ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života i gdje se oni nalaze, a ako je ostavilac napravio usmeni testament onda prezime i ime, zanimanje i boravište svjedoka pred kojima je usmeni testament napravljen,

d) očekuje li se rođenje ostaviočeva djeteta i imaju li njegova djeca ili bračni partner staraoca,

e) datum i mjesto smrti bračnog partnera ili ostaviočeva djeteta ili kojeg drugog lica koje bi moglo biti pozvano na naslijeđe, a koje je umrlo prije ostavioca.

Član 222

(Vrijeme obavljanja popisa)

(1) Popis ostaviočeve imovine obavit će se po odluci ostavinskog suda kada se ne zna postoje li nasljednici ili gdje borave, kada su nasljednici lica koja zbog maloljetstva, duševne bolesti ili drugih okolnosti ne mogu sama voditi brigu o svojim pravima i interesima, ili u drugim opravdanim slučajevima.

(2) Sud će popis narediti i na zahtjev ostaviočevih nasljednika, legatara ili povjerilaca.

(3) Ako to zahtijevaju posebne okolnosti u kojima je ostavilac umro, a naročito ako prijeti opasnost da bi dio ostavine mogao biti otuđen ili izgubljen, policijski službenici koji u tim okolnostima ureduju, prilikom svog uredovanja, ako je to moguće, popisat će ostaviočeve

stvari, po potrebi zapečatiti prostorije u kojima se stvari nalaze i popis dostaviti matičaru nadležnom za upis činjenice smrti.

(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana matičar će primljeni popis dostaviti ostavinskom sudu koji vodi ostavinski postupak.

Član 223

(Sadržaj popisa)

(1) Popis će obuhvatiti sve nepokretne i pokretne stvari koje su bile u ostaviočevom neposrednom posjedu u času njegove smrti.

(2) Popis će obuhvatiti i drugo što je pripadalo ostaviocu, a nalazi se kod drugog lica, uz naznaku kod koga se nalazi i po kojem osnovu, kao i ono što je ostavilac posjedovao, a za što se tvrdi da nije njegovo vlasništvo.

(3) U popisu imovine zabilježit će se ostaviočeva potraživanja, a i dugovi, te posebno neplaćeni porezi, doprinosi i druga javna davanja.

Član 224

(Način popisivanja)

(1) Pokretne stvari se popisuju po vrsti, rodu, broju, mjeri i težini ili pojedinačno.

(2) Nepokretnosti se popisuju pojedinačno s naznakom mjesta gdje se nalaze, vrsta i opis objekta, kulture zemljišta i zemljišnoknjižnih podataka ako su poznati.

Član 225

(Obavljanje popisa)

(1) Popis će obaviti sudski službenik ili notar kojeg odredi sudija koji vodi sudski postupak.

(2) Popis se obavlja u prisustvu dva punoljetna lica, a kada je to potrebno, i uz učestvovanje vještaka.

(3) Popisu može prisustvovati i svako zainteresovano lice.

Član 226

(Postupak sa stvarima za koje postoje posebni propisi)

Kada se prilikom popisivanja ili inače u ostavini pronađu stvari za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, s njima će se nakon obavljenog popisa postupiti po tim propisima.

Član 227

(Predaja na čuvanje)

(1) Ako se ustanovi da nijedan od prisutnih nasljednika nije sposoban upravljati ostavinom ili nečim iz njenog sastava, a nema zakonskog zastupnika, ili ako su nasljednici nepoznati ili odsutni ili kada druge okolnosti nalažu naročit oprez, policijski službenik ili drugo lice koje ureduje u ime vlasti predat će u hitnim slučajevima te stvari na čuvanje pouzdanom licu i o tome odmah obavijestiti ostavinski sud, koji može tu mjeru izmijeniti ili ukinuti.

(2) Gotov novac, papiri od vrijednosti, dragocjenosti, štedne knjižice i druge važne isprave treba u slučaju iz stava 1 ovog člana predati na čuvanje sudu ili notaru na području Distrikta.

(3) Ko primi na čuvanje stvari iz stavova 1 i 2 ovog člana dužan je o tome izdati potvrdu koju će sudu predati onaj koji ih je dao na čuvanje.

Član 228

(Postavljanje privremenog staraoca zaostavštine)

(1) Kada je po ovom zakonu potrebno postaviti privremenog staraoca zaostavštine, postavljanje će izvršiti ostavinski sud.

(2) Prije postavljana privremenog staraoca sud će, po mogućnosti, zatražiti mišljenje u pogledu ličnosti staraoca od lica koja su pozvana na naslijeđe.

Član 229

(Pečaćenje)

(1) Ako ocijeni da je to cjelishodno, sud može odrediti da se prostorije u kojima se nalaze stvari iz sastava ostavine zapečate, te će odrediti lice koje će obavezati da bez odgađanja prijavi svako oštećenje pečata policijskoj upravi i sudu.

(2) Dopuštenje za skidanje pečata može dati samo ostavinski sud, odnosno notar kao povjerenik suda.

Član 230

(Privremene mjere)

Prije pokretanja ostavinskog postupka i tokom njega, sve dok postupak ne bude pravosnažno okončan, sud će, na zahtjev stranke radi osiguranja stvari i prava iz ostavine, odrediti privremene mjere predviđene zakonom kojim se uređuje izvršni postupak, ako stranka učini vjerovatnim opasnost da bi se bez takve mjere promijenilo postojeće stanje ili ako učini vjerovatnim da je mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete koja prijeti.

Odjeljak C. Pokretanje ostavinskog postupka

Član 231

(Pokretanje postupka)

(1) Ostavinski postupak pokreće se po službenoj dužnosti u roku od 30 dana kad sud primi smrtovnicu ili izvod iz matične knjige umrlih, odnosno s njima izjednačenu ispravu.

(2) Sud, odnosno notar koji kao povjerenik suda vodi ostavinski postupak dužan je odmah nakon što se pokrene ostavinski postupak pribaviti dokaz o činjenicama iz registra u skladu s odredbama člana 128 ovog zakona

Član 232

(Ispitivanje nadležnosti)

(1) Nakon što primi ispravu iz člana 231 ovog zakona sud će ispitati je li nadležan za ostavinski postupak, pa ako ustanovi da nije nadležan, dostavit će predmet nadležnom sudu.

(2) Ako sud ustanovi da je za ostavinski postupak nadležan inostrani organ, rješenjem će se oglasiti nenadležnim i obustaviti postupak.

Član 233

(Mjere ostavinskog suda za obezbjeđenje ostavine)

(1) Mjere za obezbjeđenje ostavine ostavinski sud može odrediti tokom cijelog ostavinskog postupka.

(2) Ostavinski sud može tokom ostavinskog postupka mijenjati i ukidati mjere obezbjeđenja ostavine koje je odredio on sam ili neki drugi sud ili organ vlasti.

(3) Mjere za obezbjeđenje, a i njihove promjene i ukidanja određuje ostavinski sud na zahtjev stranke, a i po službenoj dužnosti.

Član 234

(Pozivanje izvršioca testamenta)

Ako je ostavilac postavio izvršioca testamenta, sud će to izvršiocu testamenta saopštiti i pozvati ga da u određenom roku izjavi da li se prima te dužnosti.

Član 235

(Postavljanje staraoca nerođenom djetetu)

(1) Ako se očekuje rođenje djeteta koje bi bilo pozvano na naslijeđe, ostavinski sud će o tome obavijestiti organ starateljstva.

(2) Ako organ starateljstva drukčije ne odredi, o pravima još nerođenog djeteta starat će se jedan od njegovih roditelja.

Član 236

(Postupak kad nema imovine ili kad ima samo pokretne imovine)

(1) Ako prema podacima kojima sud raspolaže umrli nije ostavio imovinu, ostavinski sud će rješenjem odlučiti da se ne provodi ostavinska rasprava.

(2) Isto će tako sud postupiti u slučaju ako je ostavilac ostavio samo pokretnine i s njima izjednačena prava, a nijedno od lica pozvanih na nasljedstvo ne zahtijeva da se provede ostavinski postupak.

(3) Kad sud odluči da ne provodi ostavinski postupak, obavijestit će o tome organ nadležan za poslove starateljstva, ako među nasljednicima ima lica koja nisu sposobna da se brinu o svojim pravima i interesima, a nemaju roditelje ili druge zakonske zastupnike.

(4) Ako je sud odlučio da se ne provodi ostavinski postupak zbog toga što se ostavina sastoji samo od pokretne imovine, ukinut će mjere obezbjeđenja ostavine kako bi lica pozvana na nasljedstvo

mogla slobodno ostvarivati prava koja im pripadaju kao nasljednicima.

(5) Kad u ostavinu ulaze i stvarna prava na nekretninama postupit će se kao kad su iza ostavioca ostale nekretnine, a kad postoje ostala prava, kao da su ostale pokretnine.

Član 237

(Odvajanje zaostavštine od imovine nasljednika)

Kad se po zakonu može tražiti odvajanje zaostavštine od imovine nasljednika, sud će na prijedlog ovlaštenih lica narediti to odvajanje, primjenjujući pri tom shodno odredbe ovog zakona o privremenim mjerama za obezbjeđenje zaostavštine.

Odjeljak D. Ostavinska rasprava

Član 238

(Poziv na ročište)

(1) Za ostavinsku raspravu sud će odrediti ročište.

(2) U pozivu na ročište sud će zainteresovana lica obavijestiti o pokretanju postupka, o tome je li mu koji testament već predat, te će ih pozvati da odmah dostave sudu pisani testament, odnosno ispravu o usmenom testamentu ili ugovor o nasljeđivanju ili o drugom pravnom poslu za slučaj smrti, ako se kod njih nalazi, ili da naznače svjedoke usmenog testamenta.

(3) Sud će u pozivu upozoriti zainteresovana lica da mogu do donošenja prvostepenog rješenja o nasljeđivanju dati izjavu o prihvatanju i ustupanju nekom od sunasljednika ili izjavu o odricanju od naslijeđa usmeno na ročištu ili u formi notarski obrađene isprave, a ako na ročište ne dođu ili takvu izjavu ne daju, smatrat će se da žele biti nasljednici.

(4) Ako je ostavilac ostavio testament ili ugovor o nasljeđivanju, o pokretanju ostavinskog postupka sud će obavijestiti i na ročište pozvati i lica koja bi mogla po zakonu polagati pravo na naslijeđe.

(5) Ako je ostavilac postavio izvršioca testamenta, sud će i njega obavijestiti o pokretanju postupka.

Član 239

(Pozivanje oglasom)

(1) Ako se ne zna ima li nasljednika, sud će oglasom pozvati lica koja polažu pravo na nasljedstvo da se prijave sudu u roku od jedne godine od objavljivanja oglasa u “Službenom glasniku BiH" i „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

(2) Oglas će se pričvrstiti na oglasnu ploču suda i objaviti u Službenom glasniku iz stava 1 ovog člana i na drugi prikladan način.

(3) Po odredbama stavova 1 i 2 ovog člana sud će postupiti i ako je nasljedniku postavljen privremeni zastupnik zbog toga što je boravište nasljednika nepoznato, a nasljednik nema punomoćnika ili zbog toga što se nasljednik ili njegov zakonski zastupnik, koji nemaju punomoćnika, nalaze u inostranstvu ili su nedostupni, a dostava se nije mogla obaviti.

(4) Nakon što istekne rok iz stava 1 ovog člana sud će provesti ostavinsku raspravu na osnovu izjave postavljenog staraoca i podataka kojima sud raspolaže.

Član 240

(Predmet ostavinske rasprave)

(1) Na ročištu za ostavinsku raspravu sud će raspraviti sva pitanja važna za donošenje odluke u ostavinskom postupku, a naročito u pogledu prava na nasljedstvo, veličinu nasljednog dijela i prava na legate.

(2) Sud o pravima odlučuje, po pravilu, pošto je zainteresovanim licima omogućio da daju potrebne izjave. Tokom ostavinskog postupka zainteresovana lica mogu davati izjave bez prisustva drugih zainteresovanih lica i nije potrebno da se u svakom slučaju tim licima omogući da se izjasne o izjavama drugih zainteresovanih lica.

(3) O pravima lica koja nisu došla na ročište, a uredno su pozvana, sud će odlučivati prema podacima kojima raspolaže uzimajući u obzir njihove pismene izjave koje stignu do donošenja odluke.

(4) Ako sud posumnja da je lice koje po zakonu polaže pravo na nasljedstvo jedini ili najbliži ostaviočev srodnik, može saslušati i lica

za koja smatra da bi mogla imati jednako ili jače pravo, a može ta lica pozvati i oglasom po odredbama člana 239 ovog zakona.

Član 241

(Nasljednička izjava)

(1) Svako je ovlašten, ali niko nije dužan dati nasljedničku izjavu.

(2) Za lice koje nije dalo izjavu o odricanju od naslijeđa smatra se da želi biti nasljednikom.

(3) Lice koje je valjano dalo izjavu da prihvata naslijeđe ne može ga se više odreći.

(4) Nasljedničku izjavu potpisuju, odnosno stavljaju rukoznak nasljednik ili njegov zastupnik.

(5) Ako nasljednik ili njegov zastupnik nije u stanju potpisati nasljedničku izjavu, navest će razlog ovlaštenom licu koje će to zabilježiti u zapisniku.

(6) Izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave. Ovu izjavu ili punomoć s istim pravnim dejstvom nasljednik može dati i pred konzularnim predstavnikom ili diplomatskim predstavnikom Bosne i Hercegovine koji obavlja konzularne poslove.

(7) U izjavi treba navesti da li se nasljednik prima, odnosno odriče dijela koji mu pripada na osnovu zakona, na osnovu ugovora o nasljeđivanju, ili na osnovu testamenta, ili se izjava odnosi na nužni dio.

(8) Ako nasljednik u nasljedničkoj izjavi ne izjavi odnosi li se njegova izjava na ono što mu pripada na osnovu zakona, na osnovu ugovora o nasljeđivanju, ili na osnovu testamenta, ili kao nužni dio, smatra se da se izjava odnosi na nasljedstvo po bilo kom osnovu.

(9) Sud neće zahtijevati nasljedničku izjavu ni od koga, ali nasljednik koji želi dati izjavu može to učiniti usmeno pred ostavinskim sudom na zapisnik, odnosno predajom ostavinskom sudu isprave iz stava 6 ovog člana.

(10) Prilikom davanja izjave o odricanju od naslijeđa ovlašteno lice će nasljednika upozoriti da se može odreći nasljedstva samo u svoje ime, ili i u ime svojih potomaka.

Član 242

(Prigovor na popis)

(1) Ako stranke prigovore popisu, sud može, ako to smatra potrebnim, narediti sudskom službeniku ili notaru da ponovo obavi popis.

(2) Ako popis imovine nije obavljen, sud može, na osnovu podataka koji su mu dali zainteresovana lica, sam utvrditi šta ulazi u ostavinu.

Član 243

(Upućivanje na parnicu zbog spora)

(1) Sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili postupak pred organom uprave ako su među strankama sporne činjenice od kojih zavisi neko njihovo pravo.

(2) Na način predviđen odredbom stava 1 ovog člana sud će postupiti naročito ako su sporne činjenice:

a) o kojima zavisi nasljedno pravo, a naročito valjanost ili sadržaj ugovora o nasljeđivanju ili testamenta ili odnos nasljednika i ostavioca na osnovu kojeg se po zakonu nasljeđuje,

b) od kojih zavisi veličina nasljednog dijela, vrijednost nužnog dijela ili uračunavanje u nasljedni dio,

c) od kojih zavisi opravdanost isključenja nužnih nasljednika ili postojanje razloga za nedostojnost,

d) je li se neko lice odreklo naslijeđa,

e) od kojih zavisi osnovanost zahtjeva nadživjelog bračnog partnera i ostaviočevih potomaka, koji su živjeli s ostavicem u istom domaćinstvu da im se iz ostavine izdvoje predmeti domaćinstva koji služe za zadovoljenje svakodnevnih potreba.

(3) Ako u navedenim slučajevima ne postoji spor o činjenicama, već se stranke spore o primjeni prava, ostavinski sud neće prekidati

ostavinski postupak nego će raspraviti pravna pitanja u ostavinskom postupku.

(4) Sud neće prekinuti postupak ni u slučaju iz stava 1 ovog člana, ako se radi o činjenicama čije postojanje zakon pretpostavlja, o činjenicama koje su općepoznate, te ako su sporne činjenice koje može utvrditi na osnovu javnih ili javno ovjerenih isprava, nego će na osnovu pretpostavke o postojanju tih činjenica, odnosno da je sadržaj tih isprava istinit donijeti rješenje o nasljeđivanju, a onoga koji tvrdi suprotno pretpostavci uputit će da to dokaže u parnici, odnosno u upravnom postupku.

Član 244

(Upućivanje na parnicu zbog spora o pravu na legat ili o drugom pravu na ostavinu)

(1) Ako su među strankama sporne činjenice od kojih zavisi pravo na testamentom određeni legat ili drugo pravo, sud će uputiti stranke na parnicu ili postupak pred organom uprave, ali neće prekinuti postupak.

(2) Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana ne postoji spor o činjenicama nego samo o primjeni prava, ostavinski sud će ta pravna pitanja raspraviti u ostavinskom postupku.

Član 245

(Upućivanje na parnicu zbog spora o sastavu ostavine)

(1) Sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnici ili upravni postupak ako su između stranaka sporne činjenice:

a) od kojih zavisi sastav ostavine,

b) od kojih zavisi predmet legata,

c) ako između nasljednika postoji spor povodom zahtjeva nadživjelog bračnog partnera ili ostaviočevih potomaka koji su s njim živjeli u zajednici da im iz ostavine ostavi dio koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrijednosti imovine ostavioca.

(2) Sud neće prekinuti postupak u slučaju iz stava 1 ovog člana, ako su sporne činjenice koje može utvrditi na osnovu javnih isprava nego će na osnovu pretpostavke da je sadržaj tih isprava istinit donijeti

rješenje o nasljeđivanju, a onoga koji tvrdi suprotno uputit će da to dokaže u parnici, odnosno u upravnom postupku.

(3) Kad sud u slučaju iz stava 1 ovog člana prekida postupak, prethodno će ispitati jesu li ispunjene pretpostavke za donošenje djelimičnog rješenja o nasljeđivanju, pa će ga donijeti ako su ispunjene.

(4) Prekid postupka iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na ono što je obuhvaćeno djelimičnim rješenjem o nasljeđivanju.

Član 246

(Ko se upućuje na parnicu i trajanje prekida)

(1) Sud će uputiti na parnicu ili upravni postupak stranku čije pravo smatra manje vjerovatnim.

(2) Ako sud prekine postupak, odredit će rok koji ne može biti duži od 30 dana, u kojem upućena stranka treba pokrenuti parnicu ili upravni postupak, te o pokretanju obavijestiti ostavinski sud.

(3) Ako stranka u određenom roku postupi po rješenju suda, prekid postupka trajat će dok parnica ili upravni postupak ne bude pravosnažno okončan.

(4) Ako stranka u određenom roku ne postupi po rješenju suda, prekinuti postupak će se nastaviti i dovršiti bez obzira na zahtjeve u pogledu kojih je stranka upućena na parnicu, odnosno upravni postupak. U tom slučaju stranka koja je upućena na parnicu ili na upravni postupak može svoja prava ostvarivati u postupku na koji je upućena.

(5) Ako je ostavinski sud postupio u skladu s odredbom stava 4 ovog člana, a i u slučaju da je ostavinu raspravio, a trebao je stranku uputiti na parnicu ili upravni postupak, pravosnažnost odluke ostavinskog suda ne sprečava da se o odnosnom zahtjevu pokrene parnica ili upravni postupak.

Odjeljak E. Rješenje o nasljeđivanju i legatu

Član 247

(Sadržaj rješenja o nasljeđivanju)

(1) Rješenjem o nasljeđivanju sud utvrđuje ko je ostaviočevom smrću postao njegov nasljednik i koja su prava time stekla druga lica.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

a) prezime i ime ostavioca, ime jednog od njegovih roditelja, datum rođenja, državljanstvo i, po mogućnosti, ostaviočev matični broj građana, te za lica umrla u braku i njihovo prezime koje su imala prije sklapanja braka,

b) oznaku nekretnina s podacima iz javnih evidencija o nekretninama potrebnim za upis, kao i oznaku pokretnih stvari i drugih prava za koja je sud utvrdio da ulaze u ostavinu,

c) prezime i ime nasljednika, ime jednog od njegovih roditelja, datum rođenja, državljanstvo, njegovo prebivalište, odnos prema ostaviocu, nasljeđuje li ga kao zakonski ili ugovorni ili testamentarni nasljednik, a ako ima više nasljednika i nasljedni dio svakog pojedinog nasljednika izražen razlomkom, te po mogućnosti nasljednikov matični broj građana,

d) je li i kako nasljednikovo pravo uslovljeno, uslovljeno rokom ili opterećeno nalogom, odnosno inače ograničeno ili opterećeno i u čiju korist,

e) prezime i ime i prebivalište lica kojima je u vezi s nasljeđivanjem ostavioca pripalo pravo na legat ili neko drugo pravo iz ostavine s tačnom oznakom tog prava, te po mogućnosti njihov matični broj građana.

(3) Ako u ostavinskom postupku svi nasljednici i legatari predlože diobu i način diobe, sud će i taj sporazum unijeti u rješenje o nasljeđivanju. Sud će isto tako postupiti ako diobu provede prema odredbama članova 182 i 183 ovog zakona.

(4) Odredbe o rješenju o nasljeđivanju primjenjuju se na odgovarajući način i na slučajeve ostavine bez nasljednika (član 22 ovog zakona), kada je ostaviočev nasljednik Brčko distrikt.

Član 248

(Dostava rješenja o nasljeđivanju)

(1) Rješenje o nasljeđivanju dostavit će se svim nasljednicima i legatarima, kao i licima koja su tokom postupka istakla zahtjeve za naslijeđe.

(2) Pravosnažno rješenje o nasljeđivanju dostavit će se i nadležnoj poreznoj upravi i javnom registru nekretnina, te drugim nadležnim organima.

Član 249

(Upis u javnu evidenciju nekretnina i predaja pokretnih stvari)

(1) U rješenju o nasljeđivanju sud će odrediti da se nakon pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju provedu u zemljišnoj knjizi i katastru nekretnina potrebni upisi u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava.

(2) U rješenju o nasljeđivanju sud će odrediti da se nakon pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju ovlaštenim licima predaju pokretne stvari koje su pohranjene kod suda, notara ili po njihovom nalogu kod trećeg lica.

(3) Ako je testamentom nasljedniku naloženo ispunjenje ili obezbjeđenje obaveza u korist lica koja nisu sposobna da se brinu o svojim pravima i interesima, ili radi ostvarenja neke opće korisne svrhe, sud će odrediti nužne mjere obezbjeđenja.

Član 250

(Mjere obezbjeđenja kad je pravo nasljednika ili legatara uslovljeno)

Kad je pravo nasljednika ili legatara odloženo zbog neprispjelog vremena, ili je ograničeno na izvjesno vrijeme, ili je odloženo zbog još neispunjenog uslova ili je zavisno od raskidnog uslova, odnosno naloga koji se ima smatrati kao raskidni uslov, sud će po prijedlogu zainteresovanih lica odrediti privremene mjere za obezbjeđenje odnosnog dijela zaostavštine po odredbama koje važe za izvršni postupak, ukoliko testamentom nije šta drugo određeno.

Član 251

(Posebno rješenje o legatu)

(1) Ako nasljednici ne osporavaju legat, sud može i prije donošenja rješenja o nasljeđivanju, na zahtjev legatara, donijeti posebno

rješenje o legatu.

(2) U tom slučaju shodno će se primjenjivati odredbe o dostavljanju pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju, o upisima u zemljišnoj knjizi i o predaji pokretnih stvari koje se nalaze na čuvanju kod suda, notara ili po njihovom nalogu kod trećeg lica.

Član 252

(Djelimično rješenje o nasljeđivanju)

Kad je sastav ostavine samo djelimično nesporan, sud će nakon što utvrdi ko su nasljednici, odnosno legatari donijeti djelimično rješenje o nasljeđivanju kojim će utvrditi nasljednike i legatare, te ono za šta nije sporno da je u sastavu ostavine.

Član 253

(Dejstvo pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju i legatu)

Pravosnažno rješenje o nasljeđivanju ili legatu vezuje stranke koje su učestvovale u postupku raspravljanja zaostavštine, ukoliko im nije priznato pravo da svoj zahtjev ostvaruju u parnici.

Odjeljak F. Nasljednikovi zahtjevi nakon pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju

Član 254

(Naknadno pronađena imovina)

(1) Ako se po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe imovina za koju se u vrijeme donošenja rješenja nije znalo da pripada zaostavštini, sud neće ponovo raspravljati zaostavštinu, već će ovu imovinu novim rješenjem raspodijeliti na osnovu ranije donesenog rješenja o nasljeđivanju.

(2) Ako ranije nije raspravljana zaostavština, sud će raspraviti zaostavštinu samo ako se pronađena imovina sastoji iz nepokretnosti.

(3) Ako se pronađena imovina sastoji iz pokretne imovine, sud će raspraviti zaostavštinu samo na zahtjev zainteresovanih lica.

(4) Prije raspravljanja naknadno pronađene imovine, sud će pozvati nasljednike koji su se odrekli naslijeđa da se u određenom roku

izjasne da li ostaju kod odricanja ili traže da im se prizna pravo na nasljeđe na naknadno pronađenoj imovini.

(5) Rješenje kojim je raspodijeljena naknadno pronađena imovina, sud će dostaviti i nasljednicima koji su se odrekli nasljeđa.

Član 255

(Naknadno pronađeni testament i ugovor o nasljeđivanju)

(1) Ako se nakon pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe testament, sud će ga proglasiti, te zapisnik o proglašenju i fotokopiju testamenta dostaviti ostavinskom sudu, a zadržati njegov izvornik.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, kao i u slučaju da se naknadno pronađe ugovor o nasljeđivanju, ostavinski sud neće ponovo voditi ostavinu, nego će obavijestiti zainteresovana lica o proglašenju testamenta, odnosno o naknadno pronađenom ugovoru o nasljeđivanju i upozoriti ih da mogu svoja prava ostvariti u parnici.

Član 256

(Novi nasljednik)

Ako po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju neko lice koje nije učestvovalo u postupku za raspravljanje zaostavštine polaže pravo na zaostavštinu kao nasljednik, ostavinski sud neće ponovo raspravljati zaostavštinu već će to lice uputiti da može svoje pravo ostvariti u parnici.

Član 257

(Ostvarivanje naslijeđa i legata u parnici kad postoje uslovi za ponavljanje postupka)

Kad je raspravljanje zaostavštine završeno pravosnažnim rješenjem o nasljeđivanju ili rješenjem o legatu, a postoje uslovi za ponavljanje postupka po pravilima parničnog postupka, neće se ponoviti postupak za raspravljanje zaostavštine već stranke svoja prava mogu ostvariti u parnici.

Odjeljak G. Postupak kada je nadležan inostrani organ

Član 258

(Mjera za zaštitu domaćih nasljednika, legatara i povjerilaca)

(1) Kad je za raspravljanje zaostavštine nadležan inostrani organ, sud na čijem je području ostavilac umro izdat će po prijemu smrtovnice, oglas kojim će pozvati sva lica u zemlji koja imaju zahtjeve prema zaostavštini kao nasljednici, legatari ili povjerioci, da u oglasnom roku, koji ne može biti kraći od trideset dana ni duži od šest mjeseci koji teče od dana objavljivanja oglasa u „Službenom glasniku BiH“ i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH", prijave svoje zahtjeve, jer će se u protivnom slučaju pokretna imovina iz zaostavštine predati nadležnom organu strane države ili licu koje taj organ ovlasti za prijem te imovine.

(2) Oglas će se, pored objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“ i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH", pribiti na oglasnu tablu suda i objaviti po potrebi i na drugi pogodan način. Jedan primjerak oglasa dostavit će se najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavniku odnosne strane države u našoj zemlji.

(3) Neće se izdati oglas ako vrijednost zaostavštine bez odbitka dugova ne prelazi iznos od 10.000,00 KM.

(4) Ako se ne izda oglas zaostavština se ne smije predati prije nego što proteknu tri mjeseca od dana smrti stranog državljanina.

Član 259

(Zadržavanje zaostavštine)

(1) Ako koji od nasljednika ili legatara prijavi svoj zahtjev, sud će zadržati zaostavštinu odnosno njen dio koji je potreban za pokriće tog zahtjeva sve dok organ strane države ne donese pravosnažnu odluku o tom zahtjevu.

(2) Sud će u pogledu prijavljenog zahtjeva izvršiti ovu odluku iz zadržane zaostavštine ili iz njenog dijela, a ostatak će predati organu strane države.

(3) Ako koji povjerilac prijavi svoje potraživanje, sud će zadržati zaostavštinu ili njen dio koji je potreban za pokriće tog potraživanja sve dok to potraživanje ne bude podmireno ili obezbijeđeno.

Član 260

(Pozivanje nasljednika inostranog državljanina)

(1) Ako je za raspravljanje zaostavštine inostranog državljanina u pogledu njegove pokretne imovine nadležan inostrani organ, Osnovni sud će ako svi nasljednici koji se nalaze u Distriktu predlože da raspravu provede taj sud, pozvati sve nasljednike i legatare u inostranstvu da u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja poziva istaknu prigovor nenadležnosti suda, jer će postupak raspravljanja zaostavštine sprovesti Osnovni sud.

(2) Poznati nasljednici kojima se ne zna boravište pozvat će se oglasom.

(3) Oglas će se objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenog glasniku Brčko distrikta BiH“ i na oglasnoj tabli suda, a po potrebi i na drugi prikladan način. Primjerak oglasa dostavit će se najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavniku odnosne inostrane države u BiH.

(4) Ako nijedan od nasljednika ili legatara iz inostranstva nije istakao prigovor nenadležnosti suda u roku iz stava 1 ovog člana, Osnovni sud će po proteku tog roka raspraviti zaostavštinu.

DIO TREĆI

NOTARI KAO SUDSKI POVJERENICI

POGLAVLJE IX

PROVOĐENJE OSTAVINSKIH RASPRAVA

Član 261

(Djelokrug notara)

(1) Notari kao sudski povjerenici provode radnje i donose odluke u ostavinskom postupku u skladu s odlukom suda o povjeravanju i odredbama ovog zakona.

(2) Sud može iz važnih razloga uvijek oduzeti notaru daljnje provođenje ostavinske rasprave koje mu je povjereno i raspravu sam provesti ili povjeriti drugom notaru, te o tome prethodno ili istovremeno obavijestiti Notarsku komoru čiji je član notar kojem je oduzeto provođenje ostavinske rasprave.

(3) Važni razlozi iz stava 2 ovog člana npr. jesu : nemogućnost notara da zbog bolesti ili kojeg drugog razloga obavlja posao, očito notarevo

zanemarivanje zakonskih obaveza ili drugi važni razlozi po ocjeni suda.

(4) Protiv odluke suda iz stavova 1 i 2 ovog člana nije dozvoljena žalba.

Član 262

(Postupak)

(1) Notar povjerene mu radnje u nasljednim stvarima provodi u skladu s odredbama ovog zakona po kojima sud provodi taj postupak.

(2) U postupku koji se provodi pred notarem stranka može biti zastupana po odredbama koje se primjenjuju na zastupanje u vanparničnom postupku.

Član 263

(Rokovi za provođenje postupka)

(1) Povjereni postupak provođenja ostavinske rasprave notar je dužan provesti u razumnom roku, računajući od dana prijema predmeta.

(2) U slučaju da notar iz opravdanih razloga ne uspije u roku iz stava 1 ovog člana provesti sve radnje, dostavit će o tome izvještaj sudu i Notarskoj komori čiji je član u kojem će obrazložiti razloge zbog kojih nije dovršio postupak.

Član 264

(Ovlaštenja i dužnosti notara)

(1) Kao povjerenik suda u ostavinskom postupku notar na osnovu odluke suda o povjeravanju provodi radnje i donosi odluke propisane ovim zakonom.

(2) U slučajevima iz članova 243, 244 i 245 ovog zakona, notar će vratiti spis nadležnom sudu.

(3) U slučajevima iz članova 174, 182 i 183 ovog zakona notar može donositi odluke samo uz saglasnost svih stranaka u postupku. U protivnom vratit će spis nadležnom sudu.

(4) Nakon pravosnažnosti rješenja kojim je postupak pravosnažno okončan, odnosno povodom izjavljenog prigovora, kao i u drugim slučajevima kada po odredbama ovog zakona vraća spis nadležnom

sudu, notar će vratiti spis nadležnom sudu, a u notarskom spisu zadržati prepis spisa.

Član 265

(Službeno sjedište notara)

(1) Sud će provođenje ostavinskih postupaka povjeravati notarima koji imaju službeno sjedište na području Brčko distrikta.

(2) Predmeti se notarima dodjeljuju u rad ravnomjerno abecednim redom prezimena notara, na koji red neće uticati završetak kalendarske godine.

(3) Ostavinske predmete u skladu sa stavovima 1 i 2 ovog člana sud može dostavljati notarima i elektronskim putem.

POGLAVLJE X

POLOŽAJ I RAD NOTARA KAO SUDSKOG POVJERENIKA

Član 266

(Važenje zakona)

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, za rad notara kao sudskog povjerenika važe propisi kao za sudove.

(2) O razlozima za izuzeće notara odlučuje sud koji ga je postavio za svog povjerenika.

Član 267

(Dostavljanje)

Pozive i druge isprave koje sastavlja kao sudski povjerenik notar dostavlja strankama prema propisima o sudskoj dostavi.

Član 268

(Oslobođenje od troškova taksi)

U izvršenju povjerenog posla notar je ovlašten pribavljati potrebne podatke i isprave od drugih nadležnih organa. Podnesci kojima to traži oslobođeni su od troškova sudskih i administrativnih taksi.

Član 269

(Nadzor suda)

(1) Nadzor nad radom notara kao sudskog povjerenika vrši sud koji mu je povjerio posao.

(2) Notar ne može, osim iz naročito opravdanih razloga, odbiti povjereni posao, a o čemu je bez odgađanja dužan obavijestiti sud i Notarsku komoru čiji je član.

(3) O opravdanosti razloga iz stava 2 ovog člana odlučuje sud koji mu je povjerio posao, pri čemu sud može zatražiti mišljenje Notarske komore.

(4) Kad notar odbije povjereni posao ili kad sud oduzme povjereni posao, sud će narediti notaru predaju spisa i po službenoj dužnosti izvršiti svoj nalog, te o tome obavijestiti Notarsku komoru.

(5) Notar koji odbije izvršiti nalog suda ili odbije predati sudu spise o povjerenom poslu čini povredu službene dužnosti iz člana 94 Zakona o notarima Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 9/03).

Član 270

(Prestanak rada notara)

(1) U slučaju prestanka rada notara ili promjene službenog sjedišta notara kojem je sud povjerio provođenje ostavinskog postupka, postupit će se po odredbama propisa o notarskoj službi koji se odnose na postupak sa spisima notara nakon što se uprazni mjesto notara.

(2) Ako u roku od 130 dana ne bude postavljen novi notar ili vršilac dužnosti notara kojem su povjereni svi spisi, knjige i druga dokumentacija, Notarska komora je dužna sve spise koje je sud povjerio na provođenje ostavinskog postupka vratiti nadležnom sudu, a nadležni sud će postupiti u skladu s odredbom člana 265 ovog zakona.

POGLAVLJE XI

NAGRADA I TROŠKOVI NOTARA KAO SUDSKOG POVJERENIKA

Član 271

(Nagrada i troškovi)

(1) Nagrada i troškovi notara kao povjerenika suda u provođenju ostavinskog postupka određuje se tako da se jedna nagrada odnosi na sve radnje notara u jednom ostavinskom postupku.

(2) Pravilnikom o nagradi za provođenje ostavinskog postupka propisat će se za koje radnje notar ima pravo na posebnu nagradu (popis ostavine, dopunsko rješenje o nasljeđivanju, djelimično rješenje o nasljeđivanju i sl.).

(3) Kad u ostavinskom postupku notar postupa kao povjerenik suda, ne plaća se taksa.

(4) Plaćanje notarske nagrade i nadoknade vrši se u skladu s propisima o notarskoj službi i Pravilniku iz člana 272 ovog zakona.

Član 272

(Pravilnik)

(1) Visinu nagrade i nadoknade troškova za radnje iz člana 271 ovog zakona propisat će Pravosudna komisija.

(2) Notar smije za službene radnje koje je proveo u ostavinskom postupku kao povjerenik suda računati i naplaćivati samo nagradu po propisanoj tarifi. Zabranjeno je notaru sklapanje pogodbe sa strankama o plaćanju nagrade i troškova drukčije nego je propisano tarifom.

(3) Notar će odbiti davanje klauzule pravosnažnosti i dostavljanje pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju javnim registrima, sve dok stranke ne izmire cjelokupni iznos notarske nagrade i nadoknade troškova.

DIO ČETVRTI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 273

(1) Prava stranaka u vezi s nasljeđivanjem cijenit će se po zakonu koji se primjenjivao u času otvaranja nasljedstva.

(2) Procesne odredbe ovog zakona primjenjivat će se na sve slučajeve nasljeđivanja za koje je ostavinski postupak pokrenut nakon početka primjene ovog zakona.

(3) Sud će u roku od 6 mjeseci počevši od dana primjene ovog zakona povjeriti notarima u skladu s odredbama člana 265 ovog zakona sve ostavinske predmete u kojima do dana primjene ovog zakona nije preduzeo ni jednu procesnu radnju.

(4) Izuzetno od odredbe stava 2 ovog člana, ukoliko u ostavinskom postupku sud nije preduzeo ni jednu procesnu radnju primjenjivat će se procesne odredbe ovog zakona.

(5) Ako je ostavinski postupak pokrenut prije početka primjene ovog zakona, a u tom postupku su preduzete procesne radnje, a nije doneseno prvostepeno rješenje, postupak će se okončati po odredbama Zakona o vanparničnom postupku („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 5/01).

Član 274

(1) Do dana primjene ovog zakona valjanost forme testamenta i opoziva testamenta cijenit će se po odredbama dosadašnjeg Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SRBiH“, br. 7/80 i 15/80).

(2) Do dana primjene ovog zakona valjanost ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života, ugovora o doživotnom izdržavanju, ugovora o odricanju od naslijeđa i ugovora o prenosu nasljednog dijela prije diobe primjenjivat će se odredbe Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, br. 7/80 i 15/80).

(3) Izuzetno od odredbi stavova 1 i 2 ovog člana, pravni poslovi zaključeni u formi notarski obrađene isprave s ovjerom ili bez ovjere od sudije do dana stupanja na snagu ovog zakona i to: ugovori o ustupanju i raspodjeli imovine za života, ugovori o doživotnom izdržavanju i sporazumi o odricanju od naslijeđa koje nije otvoreno, kao i pismeni testamenti iz člana 67 ranijeg Zakona o nasljeđivanju, koje su sastavili notari u formi notarski obrađene isprave do dana početka primjene ovog zakona su punovažni.

(4) Odredbe iz stava 3 ovog zakona primjenjivat će se i u zatečenim postupcima pred sudom.

Član 275

(1) Pravosudna komisija će donijeti pravilnik iz člana 128 stava 2 ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Pravosudna komisija će donijeti pravilnik iz člana 272 ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Pravosudna komisija će uspostaviti Registar testamenata i drugih nasljednopravnih poslova iz člana 128 ovog zakona u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu pravilnika iz stava 1 ovog člana.

Član 276

(1) Rokovi koji su počeli teći prije stupanja na snagu ovog zakona ističu kada istekne vrijeme određeno ovim zakonom, ali ako je po odredbama koje su prestale važiti već započeo teći rok koji je duži, onda istekom tog roka.

(2) Kad je ovim zakonom određen rok koji po odredbama koje su prestale važiti nije bio predviđen, taj rok ne može početi teći prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 277

Pravosudna komisija će putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine bez odgode obavijestiti Vladu Sjedinjenih Američkih Država kao depozitara prema Konvenciji o jednoobraznom zakonu o obliku međunarodnog testamenta da su ovlaštene osobe za sastavljanje međunarodnog testamenta u Brčko distriktu sudije Osnovnog suda, notari koji imaju sjedište u Brčko distriktu, zapovjednici broda, odnosno aviona, a u inostranstvu konzularni, odnosno diplomatsko-konzularni predstavnici Bosne i Hercegovine.

Član 278

(1) Danom početka primjene ovog zakona prestaje važiti Zakon o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, br. 7/80 i 15/80).

(2) Posebni propisi o nasljeđivanju ostaju na snazi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.

Član 279

Danom početka primjene ovog zakona prestaju važiti odredbe članova od 88 do 141 Zakona o vanparničnom postupku („Službeni

glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 5/01).

Član 280

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“, a primjenjivat će se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.